

amys, ex duobus baculis decussatim coniunctis dicitur, non dubium est, id esse vetus signum Crucis S. Andreæ, quem gens Burgundica patronum colit; & cuius se clientem hæc tessera profitetur. Qua & usum ferunt Ioannem Intrepidum, qui Ambianum vocatus, à patruo Biturigum, ac nepote Andium Duce, bellum ciuile inter Aurelianenses & Burgundicos sopire conantibus; supra forium, vbi diuertebatur, limen superum, in modum Burgundicæ Crucis, duas collocari iussit transuersas hastas: hanc ferrea acie rigentem; alteram obtusâ cuspide innoxiam; significans bellum, pacemque se proponere; eligerent, quod luberet. Quod idem crucis symbolum Ioannem in Franciam reuersum prætulisse passim testatur Petrus Matthæus. Carolus item Pugnax Ludouicum XI. Crucem Burgundicam in armis ferre, adeoque signa sua in Eburones sequi coegit. Sed cur baculis decussatim positis, & truncatis, vt vocant, ramis, crucem hanc exprimant Principes; non autem lignis dolatis, è qualibus cruces fieri solitæ. Credunt id factum, postquam Duces Burgundiæ, cœperunt esse Brabantiaë Duces, ac per hosce baculos significare voluisse, se succedere veteribus illis Carolo Magno, Pipinis ac alijs Franci stemmatis principibus, quorum in *Landen*, in *Herstal*, & à principio in *Stockheim* genus floruit. Ahj, quos audire memini, & videbantur loqui ex antiquarijs, incrementum hoc

Gretserus to. 3. l. b. 5. c. 1.
Molanus li. 3. de Imag. c. 51

Pont. Heuterus in eius vita.

In historia Ludouici XI lib. 1.

coepisse aurumant, tum demum, quando stem-
ma Austriacum est vnitum Burgundico. Ve-
rum enim cognomen familiae Maximiliani I,
& maiorum eius fuisse *Van den Stock*, vt anti-
qua diplomata ab iis signata prætendunt,

*Laurent. Cu-
per. in reb.*

Belg.

*Claud. Para-
dinis in Sym-
bolis heroi-
cis.*

Truncatos autem & è lauro sæpius fuisse hos
baculos cum erumpentibus flammis (quod ii
inter se collisi, teste Plinio, ignem reddere so-
leant) docent tabulae patrum mei *Petri Men-
nens* Equitis S. Sepulchri: qui victorica Caroli
V. arma, non minus cum ventis quàm barba-
ris ipsis conflictata secutus, Tunetanae & Alge-
rianæ expeditioni interfuit. Quo factum, vt
Imper. eidem ob egregia in Burgundicum no-
men merita, nauatae fortiter operæ præmium,
ad gentilitia maiorum insignia (quæ sunt de-
cem cubi seu scaci argentei, nigrique alter-
natim variati, & caput caninum in galea eius-
dem coloris) in inferiori scuti parte aurea
Crucem Burgundicam siue S. Andreae (diploma-
tis verba sunt) *viridis coloris truncatis seu mu-
tatis vtrinque ramis* deferendam, & posteris
transmittendam dederit, aliisque militaribus
donis ornauerit. Quod vero ad ignitabulum
attinet, referunt id ad Philippi Boni paren-
tem, ipsumque Philippum Aurei Velleris
haltheo decorando, idem postea adsumpsit.
Petrus item Matthæus in historia Lu-
douici Vndecimi dicit spolia seu vexilla,
quæ infelici illa Caroli Audacis ad Nance-
jum pugna, in eius Regis manus deuenere,
igniaro adductos stipites adfixo fuisse nota-
ta. In nonnullis autem Burgundicorum gen-
tilium

*Insignia gen-
tilicia Men-
nensiorum
aucta à Ca-
rolo V.*

Lib. 7.

tilium ditionibus publicè videre est emblemata siue symbola aulæis, aut ædium sacrarum fenestris vitreis expressa, vbi signorum loco sunt aliquot silices igniarij & cardui siue alterius pungentis herbæ ramuli cum apophtegmate, *Nul ne syfrotte*, quasi dicerent, & illud Regum Scotorum, de Cardui symbolo: *Nemo me impune laceffit aut sustine & abstine*: Estque penes me antiquum à quodam Burgundico procere de Nobilitate & gentiliis insignibus conscriptum autographum, dicto emblemate. *Nul ne syfrotte* signatum. Et *Ob de Bourg. ne*, & iterum *Nul ne Lapproche. de Bourg. ne* in fine libri subscriptum. Videtur itaque antiquitùs solis silicibus igniariis symbolum Burgundicum constitisse, minax & cladis indicium, si quis impeteret Burgundos; posteaque addita fuisse ferramenta chalybea igniaria, maioris etiam terroris ac pernicipiei significandæ gratiâ; ne chalybe quidem domandum silicem, si affricetur; sed ignem erupturum qui vicina inuadat; verum id armorum regibus, quorum id munus, discutendum relinquo. Ad sacra enim potius referendum existimant. Vti enim diuinus ille genius, petram, cui sacrificium Gedeonis impositum erat, virgula sua percutiens, ignemque eliciens, holocaustum consummari fecit; eodem prorsus diuini cultus amore, & auitæ contra hostes tuendæ Religionis, nec non eximie in patriam caritatis zelo Principes Burgundicos duci debere testatus est Philippus Bonus; cum ferrum illud

& petram saxeam, cum vellere Gedeonis, intactæ scilicet Virginis matris symbolo; ordini suo militari decorando attribuit.

ORDO EQVITVM S. STEPHANI
in Etruria.

OSMVS Medicæus Florentinorum Dux ingentis animi & profundæ prudentiæ princeps, qui potentissimi tota hodie Italia imperii in ea familia confirmati, fundamenta iecit. Cû rebus suis firmandis, & Senarû vrbi, superiorû temporû incuria ac belli recētis ruinis deformatæ, curâ non segnè impēdisset: eodem ferè tempore, quo ordo Liouonicus exstinctus est, vt felicis ad Marçianum prælij, quod eius fortunas, oppressis etiam libertatis vindicibus, veluti in Etruria fundavit, memoriam renouaret; & eadē opera littus Tyrre-

Aldus Manut. in vita Cosmi.

Tyrrhenum à Turcorum & pyratarum excursionibus tueretur, classemque ad expeditiones contra Mahumetanos suscipiendas, non solum rebus necessariis, sed & hominibus rei maritimæ gnaris optimè instructam haberet, ad imitationem, inquam, Hierosolymitani ordinis, anno 1560 Militiam S. Stephani Pontificis & martyris, quod pugna Marciana III. Non. Sextilis, qui dies ei sacer est, incidisset, statutis ac legibus (quæ à Francisco Sansouino recitantur) conditis instituit, ut à Pio IV. confirmaretur, impetrauit, qui & complura privilegia militaris illius collegij sodalibus indulgit, diplomate ea de re Non. Quintilis condito. Atque inter alia, ut milites coniugati ac etiam digami pensiones annuas vsque ad CC. ducatorum summam ex sacerdotiis percipere, atque ad alias sacras personas transferre: Item ut de bonis tam fundi, quam mobilibus, quomodo & vnde cumque, quæ sitis liberè testari, etiam inter spurios & illegitimos filios possent, quartam eorum ordini seruata. Huius militiæ sibi ac successoribus ducibus, principatum sumpsit Cosmus, cum potestate legibus à se conditis, addendi, detrahendi, abrogandi, & interpretandi: quæ ipse & filij eius postea vsi sunt, templumque Equitibus, ac domicilium Pisis attribuit. Pro insigni autem gestant crucem rubram Rhodiensium cruci neutiquam dissimilem, at prætexta aurea ornatam. Suntque inter eos uti & apud Melitenses, & Hispaniæ milites Spatiferos, præter Equites etiam *Sacerdotes*, itemque *Seruientes*, ut nuncu-

*Hier. Bardam
Chronol.*

*Insignia E-
quitum S.
Stephani dæ
plicita.*

186 EQVEST. ORDINVM
pant, & *Donati*, aliquo tamen discrimine: *Donati* enim non quadri mem-
brem præferunt crucem, superiore stipite sub-
lato, Melitenſium ferè inſtituta ſequuntur, etſi
viuant ex præſcripto regulæ S. Benedicti, quod
addit Paulus Morifus & à matrimonio non ar-
ceantur, caſticitatem nempe conjugalem ſolum-
modo profitentes.

ORDO EQVITVM S. SPI-
ritus.

Redecim Francorum Reges Christianissima protulit Valesiorum familia, nec non antè nouum assumptum cognomen, trecentis continuis annis Gallici imperii habenas felicissimè moderata est, ac per secundum, tertium ac quartum natu filios, Andium nimirum proceres, quorum virtus & ingenium ad imperia natum videbatur, gubernacula regni Angliæ, Siciliae, Neapolis, ac Hungariæ diutissimè tenuit. Ab eo deniq; tempore, quo Hugo Capetus eius gentis conditor, regio insigni potitus est, nullam Capetici sanguinis familiam tam diu variis nationibus, quam Valesiorum præfuisse comperiemus. Quod nomen non fuit ex primaria assignatione, cum hac stirpe communicatum: sed præcipuum fuit nomen eius Aurelianense: Sic & Ludouicus XII. Franciscus I. & posteri Valesiorum cognomen tenuerunt. Post Sanctum enim Ludouicum, Principum Francorum minores natu filios, aut ex regnis & dominijs accedentibus; aut ex legibus matrimonii, varia sibi vsurpasse cognomina, variasq; inde dimanasse stirpes, tradunt Gallici annales. Ex ferè sunt; Borbonia, Valesia, Eboracensis, Alenconia, Andia, Burgundica, Bituricensis, Aurelianensis, ex qua processit Comitum Angolismorum progenies; quib. omnibus extinctis, translata in Valesiã familiã regni successione, Deus Henricum III. Valesium postremum superesse voluit, qui nouis auspiciis imperium ad Borboniam feliciter hodiè regnantem

1573. tem, transmitteret; æternumq; pietatis Christianæ, & Regiæ magnitudinis monumētū, posteritati relinqueret. Is. n. tot palmarū Imperator, tot reb. gestis clarissimus, reiectis omnibus cōpetitorib. ad Poloniæ regnū potentissimū, i-
 pso die, quo in Apostolos sacrū flamē cœlo ignescētib. linguis dilapsū est (& quo eundē natū
 1574. ferunt) honorificè vocat^r. Eodēq; rursus anni insequētis festo, quo & Carolus IX. frater humanis exēptus est, Gallico imperio auctus, ob-
 solescēte cōchyliato ordine, ob cōmunicatum p̄miscuè indignis hominib. novū Eq̄ ū colle-
 giū, à se institutū, ac nomine S. Spiritus (cuius numini oēs actiones & cōsilia, fortunatissimis & gloriosissimis aucta successib. referebat) nū-
 1579. cupatū, solēni lustratione prid. Kal. Ian. celebrauit Parisijs, in Basilica Augustinianorū Eremitarū morisq; inde recepti est, vt inaugura-
 tionis initiū ducatur vltimā die anni desinētis, à peruigilis serotinis in dicto cœnobio; alterā, quæ annū renouat, inauguratio peragatur: Cuius formula digna q̄ hic suis, cōceptisq; verbis referatur. *Ordo* (præfatur Rex, summus Magister) *hoc te paludamento sui fraterni contubernij inuoluit, ad propagationē & columnen fidei orthodoxæ & Catholice Religionis* (exinde torquem ceruici imponēs) *Manu Regia, nostræ militiæ tesserā accipe. sacri Pneumatis torquē. sit tibi in iugi memoria seruatoris Christi passio, cuius symbolum, crucē, vestib. insuendā tibi precipimus, annuat Christus, ne quā fidē votis & sacramēto oppignorasti fallas; si secus feceris, ex albo militiæ expunctus indictas decretis ordinis pœnas experieris.*

Centenario numero absolutum collegium, in eo comprehensis, Rege ordinis principe, IV. Cardinalibus, IV. Antistitibus Ecclesiasticis, magno Eleemosynario, Cancellario, Præfetto ceremoniarum, Magno Thesaurario, Graphario. Feciali, Ostiario, Commendatorum nomine dicti Equites, quod ab initio constituisset Rex ex optimioribus cœnobijs, detractis amplissimis Vectigalibus, commendas ad Hispaniensium exemplum creare, consilio ante quadriennium à Cardinali Lotaringo, statim atque in regnum venit, sumpto; quo mortuo, Rex apud Pontificem crebro per oratores suos egit, ut cœnobiorum bona, cômendis illis, auctoritate sua interpositâ, attribui pateretur. nam eum ordinem ad Religionis Catholicæ Apostolicæ Romanæ amplificationem, & sectarij veneni extirpationem institutum esse: idque Equitum præcipuum iusurandum esse. Quod cum recclinante sacro ordine impetrare non potuisset, nomen nihilominus mansit. Equites, S. Spiritus commendatores, statutis (quæ in vnum *Natalis Comes lib. Hist.* volumen à Barnaba Brissonio Parlamenti Lugdunensis præside congesta sunt) Decembri proximo promulgatis, appellati sunt; ut ex eo quid Regi ab initio consilij fuerit, posteris constet, videantq; qui post nos erunt; ne, quod ab ipso tunc frustra têtatû est, sub successionib. eius exitû aliquândo sortiatur. Singulis porrò Equib. palliû nigrû holosericû, lilio: û florib. flâmis, alijsque ex auro & argêto heroicis notis intertextû attribuit, & torquë aureû ex liliis, flâmarû cõgerie circumdatis (quib. Henricus IV. cassides *Torques aureus Equitum S. Spiritus.*

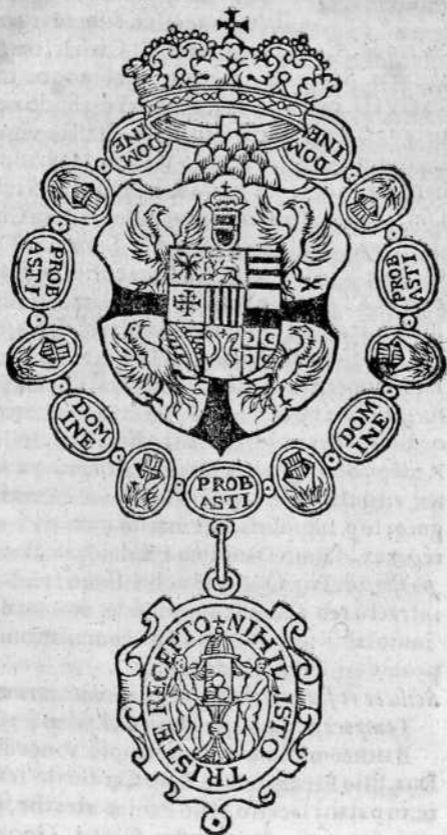
alia-

aliaq; Victoriarum trophæa addidit) scribusque diuersis matheſeos ſignis elaboratum; cuique Melitenſis formæ crux, columbam præferens, adhæreret, inaugurationis ſolenni die geſtandum aduixit. Cæteris verò feriis, lutei ſeu crocei coloris crucē hoſericam veſtibus adſutam; in bello verò argenteā; alia inſuper collo innexa penſili cærulea fascia. Quæ omnia ea moderatione princeps inſtituit, vt antiqua D. Michaelis ſolennia è faſtis non eraderet: nam etiamnum torqui militiæ ſacri pneumatis adſunt. Et qui vtriuſq; militiæ candidati exiſtunt, ex vno latere conchyliatam teſſeram, ex altero vero columbam prætendunt: atque in Rituali Henricianæ inſtitutionis indiſtum, vt poſtridiè quam torques maior ſacri flaminis imponatur, D. Michaelis minor ſuſcipiatur.

):(

*Eorum in-
signia in
bello.*

SYMBOLA ET ORIG. 191
ORDO EQUITVM SACRO-
sancti sanguinis Redemptoris Iesu
Christi apud Mantuanos.

Incentius Gonzaga Mantuæ IV. & Montisferrati II. Dux, nequid ad additionis Mantuanæ antiquitatem ac venustatem, deesset, in nuptiis filii sui Francisci, cum Margarita Sabauda, Caroli Emanuelis & Catharinæ Austriacæ Sabaudicæ Ducum filia anno MD. LXXVIII. celebratis, Religioni orthodoxæ in primis tuendæ ac propagandæ, illustre viginti Equitum collegium Paulo V. Pont. Max. approbante instituit. In honorem, inquam Sacrosancti sanguinis Redemptoris nostri Iesu Christi, cuius guttulæ aliquot à * S. Longino Centurione & martyre, vt traditur collectæ, Mantuæ in D. Andreæ basilica cum parte Spongiæ Dominicæ, eiusdemque Apostoli reliquiis, magnâ religione adseruantur. Harum enim guttularû numero ternario expressarum notas cû inscriptione: NIHIL ISTO TRISTE RECEPTO, ordinis tesserâ cõstituit. In temeratum scilicet Redèptionis humanæ pretiû, baltheoq; ex telis aut virgulis aureis, valido ligamine cõnexis, igniq; sup impositis, alternatim intererrâte sè-tètia, ex Psalmo Dauidico LX. desûpta, *Domine phasti*, adiûxit: Quo qdè nobilissimo symbolo, infractû reb. aduersis animû, fidè, concordiam inuiolabiliter seruandam commilitonibus proposuit, iuxta illud Ouidij:

Scilicet vt fuluum spectatur in ignibus aurum;

Tempore sic duro est inspicienda fides.

Baltheum illum equeitrem ipse Vincentius Dux, filio Ferdinando S. R. E. Cardinale tradente, in palatij sacello, festo Pentecostes die, primus accepit, & vetustis Gentis Gonzagæ insign.

Martyrolo.
Rom. 15. Mar
tij & Facius
lib. 3. Cant.
Collare E-
quitum or-
dinis Man-
tuanæ.

inſignibus (quæ Sigifmundus IV. Imp. cum Ioannem Franciſcum primum Mantuæ Marchionem in D. Petri foro ſuo ipſe ore X. Kal. Octobriſt 1433. pronuntiaſſet, quattuor aquilinis pullis nigris, cædido in clypeo, ad crucem rubram, hinc inde ſparſis exornauit) rei & magnitudini poſteris teſtandæ gratiâ adijci voluit. Idem Cardinalis auctoritate Pontificis parentem ſuum ordinis eius Principem reuocauit. Eſtque is honos ad ſucceſſores vnâ cum imperio æternum tranſiturus. Dux porro ſacris ſolemni ritu peractis, in D. Andreæ Baſilicâ Franciſcum filium natu maiorem, feliciterque hodie imperantem, & viros in ſuper quattuordecim nobiliſſimos equeſtri ſuo collegio adſcripſit, ſinguloſq; torque aureo, quem ordinis dixi teſſeram, donauit. Horum nomina ne poſteritas ignoret, liceat ex Friderici Follini triumphis, Italico ſermone conſcriptis, & ex Originibus Equeſtribus Auberti Miræi viri ſcriptis & legationibus pro Rep. Chriſtiana ſuſceptis, clariffimi adtexere, apud quos iſta ſerie recenſentur.

Inſignia Gonzagarum.

Iulius Caſar Gõzaga, S. R. I. & Boſoli Princeps, Gonzagæ atque Oſtiani Marchio, idemq; Pomponoſci Comes.

Andreas Gonzaga, S. R. I. Princeps.

Guilielmus Adornius, Marchio Pallauicini & Comes Siluani.

Iordanus Gonzaga Marchio, S. R. I. Princeps & Veſcouati toparcha.

Guido San Georgius Volpiani Marchio & Fogliſi Comes.

Alexander Beuilacqua Comes.

Carolus Rossus, generalis militiæ in ditione Mantuanæ P. affectus.

Galeatius Comes Canossanus, & Marchio Cagliani.

Fridericus Gonzaga Marchio & S. R. I. Princeps.

Franciscus Brembatus Comes.

Guilielmus Martinengus, Comes & nobilis Venetus.

Latinus Vrsinus Dux.

Pyrrhus Maria Gonzaga, Marchio S. R. I. Princeps & Vescouati toparcha.

Ludouicus Gonzaga, Palazoli Marchio.

Cæterum ordinis huius Equestris Cancellarius perpetuus est, qui Canonicorum S. Andree collegio præest, vulgò *Primicerium* vocant. Eiusdem sodalitiæ Secretarius primus designatus est, N. & Cl. vir Annibal Iberty Serenissimo Mantuæ Duci à Consiliis.

E Q V I T E S A P V D T V R C A S & Indos.

F VIT apud Turcas & barbaros receptum Militaris honoris auctoramentum: quo titulo Selymus II. Turcarum Imp. Gentilem Bellinum, ob insignem in arte pingendi excellentiam, Constantinopolim euocatum, in Equestrum ordinem cooptauit, & insigni torquis aurei donauit. Verum an Christianus ab infideli creatus eques pro legitimo haberi debeat in dubium reuocare videtur Franciscus Sansouinus.

*In originibus
Equestribus.*

Prin-

Principes certè Christiani, infideles Eque-
stri honore haud dedignati fuere; certumq; se
aucto. è cõperisse adfirmat Hiero. Curita, qui
prodiderit Bernardum Porteriũ Iacobi 14. A-
ragonix Regis legatũ, missarũ solennib. Ale-
xandrię celebratis, Babylonix Soldani filium,
patris rogatu, militari cinctum auctorameto,
Regis Aragonix nomine decorasse.

Lib. 2. Rerũ
Aragon.

Anton. Beau-
ter. li. 2. c. 43

Sic Ferdinandus cognomento Sanctus, Ma-
hometem expeditionis cõtra Hispalim susce-
ptæ comitem, capta vrbe & equitẽ creauit, &
insignibus Castellæ cũ duobus serpentum ca-
pitibus donauit, quæ Granatæ Reges deincept
seruarunt, cum antea claues cyaneas in scuto
argenteo, Reges Andalusix pro insignibus ge-
starent: eaque re significabant se Gadium, &
tractus maritimi potentes, quasi claues propa-
gandi, per occasum imperii in potestate habe-
re. Claudius etiam Faucetus in originibus
suis Gallicis, citat librum cæremoniarũ, qui-
bus Hugo Taborius Eques regni Hierosolymi-
tani vsus traditur, cum Saladinum Aegypti
Soldanum, decus militare expetentem, eque-
stri cingulo adornaret.

Insignia Re-
gum Granat.

Ann. 1200.
Claudius Fau-
cetus de E-
quitibus.

In Americano noui orbis tractu, qui nouæ
Hispaniæ nomine indigitatur, *Tecuytlorum* e-
quitum militiã in honore habitã tradunt Rerũ
Indicarũ scriptores, & inaugurationis solẽnia
à magno Sacerdote celebrari solita, eo ferẽ ri-
tu; vt Sacerdos tyroni nares tygridis osse, & a-
quilæ rostro acutissimo perforaret, quo tygri-
dum & aquilarum instar, ferociã & fortitudi-
ne in bellis antestare doceretur.

Equites Te-
cuytles in In-
dia Occiden-
tali.

*Equites Auriculares
vulgo Oreiones dicti in
regno Peru.*

In regno Peruuiano Equites sunt vulgò *Oreiones*, quos Auriculares dicas, appellati: & quos ex primariis Regiæ stirpis satrapis (*Iugos vocant*) eligere ius erat. Apud hos tenerrimas aurium partes perforatas, & bacillis siue annulis aureis onustas, præteredere, summum habebatur equestris dignitatis ornamentum. Vti & apud Europæos aurum in auribus gestare, nobilitatis decora sūt. Aded vt & ipsi Hispani nobiles, quos alti sanguinis stemma non decoraret, stigma istud auriculare, & notam equestrem non recusarent: qua suscepta, aliud nomen etiam assumere solebant. Quæ omnia fufius apud Hieron: Romanum in Repub. mundi reperias.

li. 1. dial. 9.

Nec mirum apud Barbaros illos eiusmodi stigmatum vestigium existisse, cùm & apud Christianos dudum in vsu fuerit, vt rectè notat Lipsius in Militia sua Romana, & Philippus Leydenfis Cõsiliarius Guilielmi Comitiss Hollandiæ, in Reipublicæ cura & sorte Principatus. vbi ait. *Quarto stigma id est nota publica, imponitur brachijs istorum militum, vt ab alijs cognoscantur. C. de Fabri. l. 3. lib. 11. Et sic quasi conueniunt in hoc cum spiritualibus militibus, qui in capite signantur ad differentiam laicorum. D. Augustinus epist. 1. appellat Regium hunc characterem, & Chrysofomus Homilia 3. in 2. ad*

Corinth. Sicut militibus signaculum, ita fidelibus spiritus imponitur, & si ordinem deserueris notus omnibus fias.

STATVTA ET LEGES A CAROLO MAGNO IMP.

LVDOVICO VI. PHILIPPO SAPIENTE,
Ludouico Sancto, Franciæ Regibus, & Gode-
fredo Buillonio, Summis Ordinis, Equestris
Sanctis. Sepulchri D. N. Iesu Christi Princi-
pibus ac Magistris latæ, quæ etiamnum in Ar-
chiuis eiusdem Ordinis Ierofolymitana
in vrbe adseruantur.

ART. I.

IN nomine & ad honorem Dei Pa-
tris Filij, & Spiritus sancti: Beata-
que Virginis Maria eius matris: An-
gelorum, & Archangelorū Patriar-
charum & Prophetarum Dei, Apostolorum, Euā-
gelistarum sanctōrum, Discipulorum, & omniū
sanctōrum & sanctarum, & Spirituum omnium
cælestis curiæ.

Art. II.

Sit notum & euidenter pateat omnibus ex-
cellentissimis, & illustrissimis Principibus, nobili-
bus, militibus, & populo Christiano, anno ab In-
carnatione Domini nostri Iesu Christi, millesimo
nonagesimo nono. Quod illustrissimi, inuincibiles
& Serenissimi Principes Sanctus Carolus Magnus
Imperator & Rex totius Francia, Ludouicus Se-
xtus sapiens, dictus P. r. s. Philippus dictus sapiens
magnanimus, & conquerens. Sanctissimus atque
magnanimus Ludouicus. Præses Godefredus de

Buillon, ac alij magnanimi Principes & Reges Christiani: assequuta per eos in eorum Imperio, & regno corona, sponte Deo vouerunt ac promiserunt sese, & eorum bona atque personas exponere ad militandum & bellum gerendum vltra mare, pro subiuganda & destruenda peruersa, & tyrannica natione Sarracenorum Infidelium & eorum potestatibus & authoritatibus. Regnum Hierosolymitanum eiusq; terras, & dominia à dictis infidelibus occupata subiiciendo, pro viribus fidem Christianam augendo. Statum Ecclesie Catholicae, Apostolicae, & aliarum Christianarum Ecclesiarum ab omnibus vexationibus, & oppressionibus tuendo & defendendo, in earum protectione, & tuitione prelatos eiusdem Ecclesie, Pauperes, orphanos, viduas, & ceteros Christianos contra quoscumque inimicos eorundem ponendo.

Art. III.

Sit etiam notum quod nos supranominati circa premissa vota nostra adimpleuimus. Nostrique diligentius, & cura, Deo inspirante, regnum Hierosolymitanum, partesq; Sarracenorum adepti fuimus, & contra illos victorias laudabiles obtinuimus, dictamq; fidem Christianam auximus. Propterea nomen Christianissimi Principis iusto nobis impositum fuerit, & merito ab alijs Principibus, & populo Christiano datum. Cum feliciter in regnum nostrum Francia terrasq; & dominia ad nos spectantia reuersi fuimus, etiam omnia alia regna Principibus Christianis nobis amicissimè in nobis subueniendo, tam suis diuitijs quam hominibus, vt tandem possemus adimplere vota
nostra.

nostra, & quæ iam dudum inceperamus. Propter-
ea, vt ipsa ratio docet, habuerunt partem honoris
prout nos ipsi habuimus. Art. IV.

Insuper in honorē Passionis Domini nostri Iesu
Christi, atq; reuerentiam quā nos debemus San-
ctissimo Papæ sedi Apostolica, atq; obedientiam
Vicarij Dei in hoc mundo, atq; etiam Episcopis
de magna ciuitate Romæ humiliter recepimus
sanctissimas cruces, quibus nos signauerunt, atq;
milites nostros, in honorem quinq; plagarum Do-
mini nostri Iesu Christi, vt eo magis essemus so-
lidati in huiusmodi infideles, vt cognosceremus
nos, atq; populum nostrum Christianum, tam vi-
uum, atque mortuū in regionibus horum infide-
liū. Insuper inspeximus atq; deliberauimus fun-
dare ordinē sanctissimi Sepulchri, nostræ ciuitatis
Hierosolymitanae in honorem & reuerentiā san-
ctissima Resurrectionis nostro nomini Christianis-
simo dignitatem primariam dicti ordinis, adiun-
ximus & dictas quinq; cruces rubeas, easdē et-
iam in honorem quinq; plagarum Domino nostro
Iesu Christo inflictarum, deferre volumus mili-
tes dicti ordinis, quam plurimos creauimus, illos-
que dictis crucibus contra dictos infideles insigni-
uimus: qui fugitiui ob id remanserunt, nec non
exercitū resistere nequiuerunt.

Art. V.

Et vt dicti milites, & alij ceteri homines bel-
lici ve agium in dictum regnum Hierosolymita-
num facere volentes, qui in nostro seruitio &
exercitū strenuos & magnanimos in præfatos
infideles sese gesserunt, & circa præmissa in aug-
mentū dictæ fidei Christiana, & defensionē Cato-

lica, Apostolica & Ecclesia Romana, & aliarum Ecclesiarum Christianarum favorabiliores & faciliores reddantur, his uti & gaudere posse auctoritatibus, praeiudicij, privilegij, & iuribus, quibus nostri officarij & domestici utuntur, & gaudent, permittimus & permitimus, quodq; non sint tributarij, nec de rebus & mercaturis ab eis transferendis aliquod subsidium soluent: nec non ab omnibus oneribus, & subsidij, aut tributis quibuscunque nobis, quamvis ex causa seu ratione domicilij, vel alias debitis, seu debendis, in partibus & terris nobis subditis, cum equis, armis, vestimentis, aut alias proficiscendo remanebunt liberi, exempti & immunes: animumque acuent aliorum nostrorum subditorum dictum veagium facere, & in eo nos concomitari, nostras susceptiones iuvando contra dictos infideles volentium.

Art. VI.

Voluimus praeterea & volumus, quod qui honorem dictae militiae assequi, ac dictis franchisijs & libertatibus uti & gaudere voluerint, dicta viagia & seruitia in gratiam & augmentum dictae fidei Christianae defensionem Romanae, Catholicae & Apostolicae Ecclesiae, ac aliarum Ecclesiarum Christianarum in se suscipiant, dictoq; ordini adscribantur, & in Ecclesia Divi Sepulchri Ierosolymitani a nobis aut nobis absentibus, nostro locum tenenti ibi cruce signabuntur. Postquam certificationibus auctoritate archiepiscopi, seu Curati diocesis, vel parochiae in qua orti fuerint debita expeditis, constituerit nobis, aut dicto nostro locum tenenti eos esse Christianos, catholicos legitimos, & non notos, nec villo modo fuisse repre-

reprehensos, nec aliquo crimine nephario & enormi in iudicio, vel extra diffamatos & notatos. Quodque dicti milites confessi à suis peccatis, & absoluti die eorum receptionis in dicta militia Sacrosanctum Eucharistiæ Sacramentum à Sacerdote, tunc in dicta Ecclesia diui Sepulchri officium diuinum celebrante, accipient: in qua nos, aut noster locum tenens laures dicti ordinis decorabit, illosque quinque crucibus obsignabit. Iuramento per eos, & eorum quemlibet de contentis inordinationibus dicti ordinis per nos editis & promulgatis fideliter obseruandis, & defendendis præstito, solutaquæ summa triginta scutorum coronatorum, thesauro dicti Sepulchri pro eleemosyna pauperibus, peregrinis & alijs bellicis hominibus in dictum locum venientibus, & ibi indies affluentibus, & ægrotis in hospitalibus eiusdem S. Sepulchri vr- bis Hierosolymitana, & sancti Ioannis, ac sancti Lazari, iacentes applicanda.

ART. 7.

Quod nostri viatores subditi gaudebunt libertatibus, & franchisijs latius in nostra ordinatione desuper facta & edita declaratis. Summamquæ quinque scutorum coronatorum dicta eleemosina applicandam soluent, & ad obseruandam dictam ordinationem sese obligabunt.

ART. 8.

Volumus etiam & volumus, quod in dicta Sancti Sepulchri Hierosolymitani & alijs Eccle-

fiis per nos ac alios Reges & Principes hæc-
 nus edificatis & in posterum edificandis in di-
 cto regno Francia, & alibi in eorum terris &
 dominijs, in honorem eiusdem Sancti Sepulchri
 & deuotionem celebrabuntur officia diuina,
 modo & forma sequentibus. Scilicet quod qua-
 libet die dominica mensis Presbyteros Latinos
 ceremonijs in talibus adhiberi solitis, adhibitis,
 alta vna, & quinque missæ, voce submissa in ho-
 norem & reuerentiam dictarum quinque pla-
 garum Domini nostri Iesu Christi celebrabun-
 tur. Huiusmodi officio, nos, seu nobis absentibus
 locum tenens, nostri milites, & viatores præfati
 assistent.

Art. IX.

Quod dictus noster locum tenens, milites &
 viatores quotidie missam audire, preces & ho-
 ras Sanctæ Crucis dicere, & quasdam eleemo-
 synas elargiri tenebuntur.

Art. X.

Quod diebus festis annualibus Conceptionis,
 Natiuitatis, Annunciationis, Purificationis, &
 Assumptionis Beatæ Mariæ Virginis, alta voce,
 verbis Latinis Missæ celebrabuntur, fientque
 processiones, quibus nos, dictusque noster locum
 tenens, milites, & viatores assistere, & Sacro-
 sanctum Eucharistiæ Sacramentum recipere
 tenebimur, vt Deo acceptabiles & grati, contra
 dictos Infideles securè bellum gerere, & eos sub-
 iugare possimus.

Art.

Art. XI.

Quod indies Missas celebrari procurabimus, pauperibus eleemosynam largiemur: dicti autē milites solum diebus Veneris cuiuslibet hebdomadis in honorem passionis Domini nostri Iesu Christi id fieri procurabunt, horas sanctæ crucis dicemus, & sero Vesperas mortuorum dici faciemus: Deumq; optimum pro principibus, regibus, & populo Christiano precabimur, & rogabimus & victoriam contra dictos Infideles in gratiam, & augmentum fidei & defensionem Catholica, Apostolica, & Romana Ecclesia concedere velit & dignetur.

Art. XII.

Quod nos, dictus noster locum tenens, & alij milites bellicosi, & viatores dicti ordinis temporibus Aduentus Domini, quadragesima, quatuor temporum anni, rogationum, & vigiliarum dictorum festorum annualium beatæ Mariæ virginis, in honorem Dei ac dictæ eius matris Mariæ virginis, & in contemplationem pœnitentiæ nobis & populo Christiano à Deo veniam, & remissionem peccatorum nostrorum obtinendam imposita, ac vt tentationes diaboli euitemus & in dictos infideles reddamur victores, ieiunabimus.

Art. XIII.

Ex nostra scientia decreuimus, & decernimus, quod die festo Sacrosancti Sacramenti, in Ecclesia dicti sancti Sepulchri vrbis Hierosolymitana tres
missæ

missa, scilicet, prima in lingua Soriana, secunda lingua Græca, tertia verò lingua Latina, alia voce officiumque diuinum ceremoniis solitis adhibitis celebrabuntur. In alijs autem Ecclesijs per nos & nostros amicos in Francia regno nostrisque terris & dominijs in honorem dicti Sancti Sepulchri edificatis, Latine celebrabitur idè officium. Fientque processiones in honorem & reuerentiam fidei, & credentiæ in Sacrosanctum Sacramentum Eucharistiæ, nobis & populo Christiano infusa.

Art. 14.

Quod anno quolibet die Dominica in Ramis palmarum à nobis aut nostro locum tenens in nostra absentia, assumatur & eligatur vnus ex Presbyteris, qui supra asinum sedens in conuocatione & cœtu duodecim Presbyteros, qui officium diuinum in Ecclesia S. Sepulchri celebrare solent, dictam urbem Hierosolymitanam introibit. Cui quidem Presbytero sic electo, nos & dictus locum tenens noster, milites, viatores, & populus Christianus eiusdem urbis obuiam ire, illumque benignè recipere, & in Ecclesiam dicti S. Sepulchri magna cum humilitate concomitari tenebimur: in qua quidem Ecclesia dictus electus, & alij supra nominati Presbyteri, officium diuinum in honorem & reuerentiam introitus Domini nostri Iesu Christi, quem in dictam urbem Hierosolymitanam sanctis eius discipulis presentibus fecit, honestè receptionis per habitantes

tantes dictæ urbis, & lætitiæ ab eis ob eius aduentum & introitum factarum, solemniter celebrabitur.

Art. 15.

Die autem Iouis sequenti officium diuinum cum ceremonijs assuetis per electum & alios Presbyteros suprascriptos in Ecclesia S. Sepulchri celebrabitur & dicetur: nosque & noster locum tenens refectiorem illorum in pane, vino, piscibus, in domo S. Cænaculi dictæ nostræ urbis Hierosolymitanæ præparabimus: in qua illos benigne recipiemus, eorum pedes humiliter lauabimus & osculabimur, cenamque celebrabimus, illisque eleemosynas ob charitatem elargiemur. Et postquam dicti electus & alij presbyteri gratias Deo egerint, Sanctumque Dei Euangelium quod suis Apostolis prædicauit, nobis enunciauerint, nos, aut noster locumtenens, milites & viatores suprauominati in dicto Cænaculo nostram refectiorem sumemus, eleemosynas in auro, argento, vestimentis, victualibus, panibus, vino, & alijs dabimus, omnibus ægrotis in magnis hospitalibus iacentibus, cæterisque pauperibus in indigentia & necessitate constitutis nobis notis, in reuerentiam & commemorationem Sanctæ Cænæ, quam simili die dominus noster Iesus Christus cum dictis suis Discipulis in præfata, domo sancti Cænaculi fecit, elargiemur & cõcedemus.

Art. 16.

Quod electus & presbyteri ante nominati,
qui

qui illū in dictā urbē Hierosolymitanā, vt supra fuerint cōcomitati, in mōte oliuarū sese cōferēt: ibiq; tota nocte dictæ diei Iouis precib. & orationib. diuinis, in reueretiā & recordationē orationis, in dicto loco per eundem Dominū nostrum Iesum Christum fusē vacabunt.

ART. XVIII.

Die verò Veneris sancti, dictus presbyter electus Euāgeliū Passionis Domini nostri Iesu Christi in Ecclesia dicti sancti Sepulchri perleget, illudq; nobis, nostrisq; locū teneti, militib. & viatoribus populisq; Christiano interpretabitur, officiiq; diuinū cū alijs supranominatis presbyteris Latine celebrabit, cui assistere tenebimur, nec cibo aliquo reficiemur aut vtemur, donec hora, qua Dominus noster Iesus Christus in redēptionē generis humani in cruce pēdens emisit spiritum, pulsata fuerit.

ART. XVII.

Quod quatuor milites dicti ordinis nocte dictæ diei veneris vsq; ad meridiē diei sequētis in honore & reueretiā Domini nostri Iesu Christi, cuius corpus ab infidelib. Iudæis ibi dicta nocte custoditum fuit, fideliter custodiant.

ART. XIX.

Quod omnes Presbyteri Chaldaei, Græci & Latini cōtinuas pces tota nocte diei Veneris in Ecclesia dicti Sancti Sepulchri in gratiā fidei & defensionē Catholicæ & Apostolicæ Ecclesie, ac aliarū Ecclesiarū Christianarum aduersus huiusmodi infideles fundent.

Art. XX.

Insuper ordinauimus & ordinamus continuè eleemosynas largiēdas & cōcedendas esse, vt à carcerib. dicti milites viatores, & alius populus Christianus liberētur, q̄ t̄a à nostris regni Frācie dominijs & terris, q̄ ab alijs partibus & terris Principū Christianorū nobis amicorū venietes, cōtradictos Infideles nobiscū bellū gesserūt: Et illud ita p̄secuti fuerūt, vt captiui & detenti ab ipsis infidelibus fuerint, nec nō humiliter dictos Principes ac reuerēdos dominos Archiepiscopos, Episcopos, Abbates & alios beneficiatos t̄a in dictis nostris regno Frācie, dominijs & terris, quā in alijs ad dictos Principes Christianos spectantibus obtinētes, supplicare & requirere, vt quartā partē tertiæ partis redditus beneficiorū suorū pro redēptione dictorū captiuorū in honorem Dei & remunerationē suorū laborū circa impugnationem dictorū infidelium, in gratiam & fauorē fidei & defensionē Ecclesiarū Christianarū & Prelatorum.

Art. XXI.

Nos quoq; supplicauimus & rogauimus sanctissimos almæ vrbs Romæ Pōtifices, quatenus indulgētias omnib. Principib. nobis amicis populoq; Christiano, qui pro redēptione & liberatione dictorum captiuorum & pauperum, nobis & alijs prædictis Principibus subiectorum, & dictum Sanctum sepulchrum visitare, nosq; contra dictos infideles & ad illos impugnandos, prout supradictum est, concomitari voluerint, concedere & impartire velint.

Art.

Art. 22.

Præterea statuimus, & pensata animi deliberatione volumus, quod milites dicti ordinis sancti Sepulchri sub saluagardia Soldani Babylonensis, aut eius locum tenentis, omnes dictos captiuos redimendi & liberandi in se suscipiēt. Quibus militibus ad hunc effectum denarij dictarum eleemosynarum tradentur, & de his computum rationes, & reliqua nostro locum tenenti in dicta vrbe Hierosolymitana in communitate militum dicti ordinis, & viatores dicti Sancti Sepulchri reddent.

Art. XXIII.

Quod ex nostra scientia & spontanea voluntate eligimus, nominamus, & constituimus, & nominamus dictos milites nostri ordinis sancti Sepulchri in præceptores & administratores reddituum & prouentuum, fundationem & eleemosynarum præmentionatarum. Et de his præfati milites, & in eorum absentia dicti viatores administrationem & regimen habeant. Nec nõ aliorum fundationum per nos aut nostros amicos in Ecclesiis nostri regni Franciaë dominorum & terrarum nostrarum, ac aliorum Principum institutarum, & eleemosinis datarum pro redemptione & liberatione dictorum militum, & viatorum ac populi Christiani, in potestate & dominio, ac carceribus dictorum infidelium forsan detentorum & detinendorum, vt huiusmodi redditus & eleemosyna presbyteris officinã
diui-

diuinum in dicta Ecclesia sancti Sepulchri celebrantibus, ac pauperibus in dictis hospitalibus S. Sepulchri, S. Ioannis, S. Lazari, & aliis hospitalibus, ab aliis Principibus nobis amicis & senioribus, ac populo Christiano, in honorem Dei, sanctorum Apostolorum, aliorumque Sanctorum, tam in nostro regno Francia, terris & dominijs, quam amicorum nostrorum fundatis & institutis affluentibus, & ibi moram trahentibus fideliter ab eis respectiue distribuatur. De quibus redditibus & prouentibus sic receptis & distributis, ijdem milites & viatores, anno quolibet in crastino festi Sacro sancti Sacramenti, in Camera nostri consilii Hierosolymitani, rationes & computa reddent, & ad hos fines ijdem perceptores & administratores ibi sese representare, aut de his eorum computa seu verum memoriale eorum mittere tenebuntur.

Art. XXIV.

Quod clericus thesauri dicti S. Sepulchri Hierosolymitani bonum & fidele memoriale redditionis huiusmodi computorum describet cartas, seu papiros eorum conseruabit huiusmodi. Reliqua si qua debeantur, recipiet, quitantias & acquitamenta eorum computorum sic à dictis administratoribus tam presentibus quam absentibus per nos seu in nostra absentia locum tenentem nostrum attestat & signari procurabit.

Art. XXV.

Voluimus etiam ac volumus quod centum milites dicti ordinis in nostris regni Francia terris & dominijs, & alijs regnis ad nostros amicos spectantes, degentes & moram trahentes, ve-

niant in cameram nostri consilii Hierosolymitam & compareant. qui nos aut nostrum locum tenentem in dicto viagio viriliter & animo alacri ac beneuolo concomitare & nobiscum assistere, mediaque rationes & causas, in dicto consilio pro bellis gerendis contra dictos Infideles in augmentum fidei & defensionem Ecclesiarum Christianarum, tam Latinarum quam aliarum linguarum predictarum, administratorum, fundatorum & eleemosynarum allegandas, & intelligere possint & valeant, vt super his conclusiones validas & necessarias ac iuridicas assumamus.

Art. XXVI.

Statuimus etiam & ordinauimus aliquem ex equitibus dicti ordinis eligere oratorem apud Soldanum Babilonem, qui permittat dicto nostro oratori, quod spatium trium annorum computorū in dicta Babilonia commoretur & vitam ducat, vt de quibusdā militib. viatoribus, & alijs Christianis captiuis à dicto Soldano seu eius belligeris detentis notitiam habere possit, pretioq. auri & argenti, quod per alios nostros milites sub salua guardia & protectione dicti Soldani mittent, liberentur dicti captiui ab huiusmodi detentione, aut si maluerit ipse Soldanus quod in locum infidelium à nobis aut nostris subditis in bello aut alibi captiuorum detentorum seu detinendorum: quos eo casu ab huiusmodi sua captiuitate liberare intendimus, modo dicti nostri captiui liberentur.

Art. XXVII.

Cum autem noster miles sic delegatus orator de dictis captiuis, a Soldano seu eius belligeris, vt profer-

profertur, detentis, plenam habuerit notitiam, is nobis cartis veris nomina illorum, loca in quibus detineantur significari, saluagardiam à dicto Soldano ad hos fines obtinet am mitti procurabit, vt dicti milites & viatores si captiui securius ad nostras partes redire possint.

Art. XXVIII.

Quod dictus orator & milites nobis aut nostro locum tenenti in absentia nostra, de redemptione dictorum captiuorum fidem faciēt, quam summam pro redemptione captiuitatis huiusmodi, cui & in quo loco exsoluerint. Et ad hos fines dictos captiuos, saltē copias cartarum liberationis eorumdem nobis representabunt, prēmiffaque omnia & singula ad notitiam aliorum Regum & Principum Christianorum, dominorumque Archiepiscoporum, Episcoporum, Abbatum, & aliorum beneficiariorum nostri regni Franciæ, terrarum & dominiorum nostrorum, & aliorum nostrorum amicorum deduci volumus, vt fructū ex suis sanctis elemosynis consequantur gloriosum, ac in posterum in illis elargiendis promptiores reddantur.

Art. XXIX.

Quod intendimus & deliberamus quotidie dictas quinque cruces dicti ordinis S. Sepulchri nostris vestimentis appositas deferre. Quas dicti milites & viatores, siue eos bellum gerere aduersus dictos infideles, & alibi adire seu aulas regias & conuocationes, seu catus Principum & aliorū Christianorum populorum frequentare contigerit, similiter deferre tenebuntur.

Art. XXX.

Quod dicti etiam milites aduersus aliquos Principes Christianos bellum gerere minimè tenebuntur, imò illis fauorabiles erunt, casu quo sibi constiterit dictos Principes esse excommunicatos auctoritate Dei & summi Pontificis, ab Ecclesia Catholica exules & dispersos, eorumq; regnum belli geris esse pradam. Quo casu adueniente dicti milites pro eis contra dictos Principes arma suscipient, ad exemplumq; Dei iura pauperum, orphanorum, viduarum, extraneorum defendent, & ab omnib. vexationibus & oppressionibus viriliter protegent,

Art. XXXI.

Nos igitur præmissis & alijs legitimis causis & rationibus consideratis animum nostrum mouentibus, præscriptas ordinationes à nobis ferri & edi, illasque de verbo ad verbum, nil de contentis in eisdem omissis, obseruari decreuimus, statuimus, sapienter deliberauimus. Et in eius rei testimonium & robur ad sancta Dei Euangelia per fidem & legem nostram in fidei nec sponte aliquid de contentis in eisdem ordinationibus executione dignum omittere promisimus, & iurauimus illas à nostris successoribus regni Franciæ regibus dicti ordinis Sancti Sepulchri, ac presentium capitibus secundum eorum tenorem obseruari, ordinantes, & in hoc eorum conscientiam illis contraveniendo onerantes, votaq; & obligationes per milites dicti ordinis, & viatores in dictâ urbem Hierosolymitanam emitti, & factas obseruari & adimpleri prout eisdem ordinationibus cauetur. Quas volumus deponi & fideliter
custodiri

custodiri in thesauro dicti S. Sepulchri, memori-
 asq; illas absque diminutione continentes conti-
 nentia in nostrum Franciæ regnum, terras &
 dominia, tam ad nos quam ad alios principes spe-
 ctantia transferri, vt omnia & singula præmissa
 ab eis videri, visitari & fideliter obseruari pos-
 sint, ac si in dicto thesauro existerent ipsos humi-
 liter supplicantes, quatenus in his nostram inten-
 tionem & bonam voluntatem in honorem Do-
 mini nostri Iesu Christi, qui nostrorum cordium
 scrutator est, aliaque in eius protectione & pos-
 sessione conseruat, principiumque & terminum
 nostræ vitæ dat & tribuit, adimplere velint &
 dignentur: & vt magis ac magis dictæ nostræ or-
 dinationes cunctis pateant euidenter, & sint no-
 tæ ac obseruentur in perpetuum, volumus & or-
 dinamus eas nostri sigillis quinque crucibus dicti
 ordinis, in medio eiusdem appositis munimine ro-
 borari. Quæ datæ & latæ fuerunt à nobis in vrbe
 Ierosolymitana die prima felcis mensis Ianua-
 riæ, anno à Natiuitate Domini nostri Iesu
 Christi millesimo nonagesimo
 nono.

*DIPLOMA, QVOTHI-
LIPPO II. HISPANIARVM REGI
EIVSQVE SVCCESORIEVS SV MMA AD-
ministratio Ordinis Sanctissimi Sepulchri D.N.
IESV CHRISTI ab Equitibus Hierosolymi-
tanis delata est. Anno*

1558.

IN nomine Sanctissimæ Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus S. Amen. Cum beneficiorum omnium, quæ Deus optimus generi humano præstitit, illud maximum sit, quod vsque aded nos in dilecto filio suo, cum adhuc impii essemus & peccatores, dilexerit; vt illum nobis, non in sanguine hircorum, aut taurorum, sed in proprio sanguine in illa Sacrosancta Hierusalem pro peccatis nostris dederit, æterna certè memoria singulari animorum gratitudine, & eximia cuiusdam pietatis religione, tam præclarum atque excellens diuinæ erga nos benignitatis donum venerari, atque suspicere nos oportet. Cum igitur pretiosissimo Christi sanguine, & acerbissima eius morte tantum nobis aded collatum fuerit, quantum nullus vmquam aut petere, aut sperare ausus fuerit. Quanta veneratione sacratissimum illum Caluariz Montem, in quo per Spiritum S. immaculatum Deus semetipsum pro nobis obtulit & gloriosum illius Sepulchrum, vbi tridudò quieuit, nos oportet adorare & venerari. Et si nostrorū scelerum

Ierum magnitudine factum sit, vt loca illa, verè, vt vocantur Sancta, in quibus Deus ac Dominus noster Iesus Christus inexplicabilis sue erga nos charitatis prædicta sacratissima monumenta nobis reliquit, occulto suæ diuinæ sapientiæ iudicio perfidorû Turcarû tyrannide oppressa, & spurcissima Mahumetanorû secta polluta quodâmodo sint, & inquinata, non sine magno omniû, qui Christiani esse & dici volumus, & dedecore & probro. Ad omnes tamen spectat hanc ignomiã depellere, & tot vndique telis atque cuniculis oppugnatã sanctissimã fidem nostrã pro viribus defendere. Sed cum hoc officiû Religionis nostræ & propugnandæ, & propagandæ omnes attingit, tum verò nostris singulari ratione debet esse proprium, quorum professio & singulare institutum defensionis fidei est consecratum: præsertim cum ante oculos sanctissimum & æterna gloria atque memoria dignum, Illustrium atque fortissimorum cruce signatorum sanctissimi Sepulchri Militum exemplû propositum habeamus. Qui vt Christi gloriam & fidei Christianæ decus longe lateque propagarent, non solum fortunas suas, status & opulentissima patrimonia distraxerunt: verum etiam capita, corpora, vitam, & salutem suam multis periculis obiecerunt. Itaque tantum indomita virtute atque excelsa & infracta animi magnitudine potuerunt, vt innumeris Turcarum agminibus occisis, Persis compressis, Medis, Partis, Assyriis, Aegyptiis, aliisq; barbaris nationib. edomitis

non modo illa loca sancta & pretiosissimo Redemptoris nostri sanguine consecrata turpissimo seruitutis iugo depulso in pristinam libertatē vindicauerint: sed etiā, vt in Bithinia, Nicomedia, Pisidia, Licaonia, Capadocia, Licia, Paphlagonia, Cilicia, Celeferia, Heraclea, Mesopotamia, Media, Antiochia, Laodicea, Gabula, Valalenia, Maraclea, Antarade, Archia, Phœnitia, Tiro, & Sydona, Lelesia, Taraconitide, Ydumea, vtraque Arabia, ad vsque mare rubrū, Galilæa, Samaria, Palæstina cū Iudæa, & S. Hierusalē, aliisque plurimis Asiæ prouinciis, armorū vi subactis, crucis vexillū, & præclarissima fidei nostræ trophæa erexerint, & cum omnium sempiterna gloria constituerint. Quibus prouinciis sua virtute partis tādū imperitarunt, donec Christianorum Principū defidiis, ac intestinis bellis res Christiana retrofluere cœpit, & tandē opibus nostris conuulsis atque accisis, Saledinus Aegypti Rex loca illa præclarissimorum virorum sanguine comparata, nostra socordia & negligentia ipse comparauit. Et si potentia infidelium multum inualuit & corroborata est; numquam tamen eō progressa est, vt Sacrosanctam Sanctissimi Sepulchri militiam aboleret, aut penitus extingueret, quin potius longissimo multorum annorum spatio totā pæne Europā ita hæc militia effloruit; vt Urbanus IV. & Bonifacius VIII. per suos legatos eius opem & auxilium aduersus Saracenos, Italiam vastantes, & Ecclesiæ Catholicæ hostes, sæpius implorarent, & militum Cruce signatorum virtute

virtute Italiam seruatam faterentur. Nunc vero, etsi peccatis nostris id promerentibus multa eius vis collapsa est, non ita tamen, ut non multæ reliquæ supersint, vbique inter Christianos Nobilissimi & Illustrissimi viri in hac gloriosa militia perseverant. In qua nos licet indigni cooptati, memores eorum quæ maiores nostri summa cum gloria gesserunt, & ignauiam nostram pertæsi, cupimus in integrum reuocare, & quasi postliminio restituere nostrum institutum, professionem & prædecessorum nostrorum virtutem & maculas, nostra negligentia contractas, sanguinis effusione ad Iesu Christi D.N. gloriam abolere. Sed cum ut hæc fiant, necessarium in primis sit, ut aliquem habeamus præpotentem Ducem, cui tãquam capiti connectamur. Hinc est quod nos *Petrus de Carate* Commissarius generalis sacrosanctæ Archiconfraternitatis Sanctissimi Sepulchri, tam meo proprio nomine, quàm nominibus *Illustrissimi Domini Andrea Dorea Principis Melphitani*, *D. Camilli Guasco*, *D. Petri de Bologna*, *D. Ioannis de Ioaria*, & *D. Roderici de Rocæ*: pro quibus fortem me facio in forma Iuris valida, *Dominus Philippus de Borre*, Cantor & Canonicus Ecclesiæ Diuæ Mariæ Antuerpiensis, *Ioannes de Moxica* etiam eiusdem Ecclesiæ Canonicus & * *Petrus Mennens* qui libet nostrum pro se & nomine *Ioannis van Schelden*, tamquam ad id constituti, vigore certarum literarum procuratoriarum, in papyro scriptarum, Datarum die xxiii. præsentis mensis Martii passatarum, & recognitarum coram

Variorum Equitum Belgarum maximè, quibus Comitiis interfuerunt, nomina

Dominus vanden Berge in tractu vvasiæ Flædrorum.

Petro Baccart Notario publico Antuerpiæ residente, & certis testibus: Nec non Præfari Philippus de Borre & Petrus Menneus nomine Ioannis Ouyvenborch dicti Lauvers etiam ad id constituti, vigore literarum procuratoriarum in papyro scriptarum, de data eiusdem diei, mensis & anni coram Petro Verbeeck Notario publico Antuerpiæ commorante passatarum, & recognitarum. Quin etiam ego idem Ioannes de Moxica, nomine Gasparis de Castro constitutus, vigore procuratorio coram Aegidio van den Bosche Notario publico in prædicta ciuitate habitante, eodem die & anno passato. Nicolaus de Meijere residens Gandavi, tam proprio nomine, quàm Ioannis de la Rue, prout paruit per procuratorium desuper confectum, & passatum in opido Gandauenfi coram Ioanne Charon notario publico ibidem commorante, de data diei XIX. præsentis mensis Martij. Item Ioannes de Grutere Dominus de Louelde tam nomine meo proprio quàm nomine Iacobi Triecht constitutus, vigore procuratorio manu ac sigillo eiusdem Iacobi subsignato, & corroborato, Gerardus de Vladerache Dominus de Geffen, Antonius de Merthen Dominus de Essestain, Iudocus de Broûchorst Dominus de Rheisvuyck, Ioannes de Asperen Dominus de Vueren, Laurentius de Vogt de Rineuelt, Antonius Absolons, Paulus de Veldvuyck, Carolus de Steenlant, Claudius Goetgebuer, Cornelius Gaerlard, Brugis residens, Ioannes de Berecker,

Berecker, Ioannes de Berchenrode, Ioannes van den Steenvveghe, & Ioannes van den Dycke.
 Omnes milites militiæ eiusdem Sanctissimi Sepulchri. Volentes nostrum ordinem militiæ, dante domino propagare, & illum felici regimine gubernare: Considerantesque quod patrocínio alicuius magni Principis nobis adiuncto melius res nostræ Religionis prosperabuntur; Idcirco nos prænominati milites nominibus quibus supra ac pro absentibus de rato, quatenus opus sit in forma iuris valida, promittentes in Ecclesia parochiali S. Catharinæ Villæ de Hochstraten Cameracensis diocesis, ad infra scripta peragendum, & pertractandum coram notarijs publicis & testibus infrascriptis, personaliter congregati sponte & ex nostra scientia, animoque deliberato omnibus melioribus modo, via, iure, causa, & forma quibus melius, validius & efficacius de iure possumus & debemus nomine dictæ nostræ Religionis & militiæ, perpetuis futuris temporibus, facimus creamus & solemniter eligimus, præstito prius per nos solito ad Sacrosancta Dei Evangelia iuramento, in similibus electionibus præstari solito, ac Misâ Spiritus Sancti celebratâ, & hymno *Veni creator Spiritus* in eadem Ecclesia decantato, Sacratissimum Potentissimum atque Serenissimum Dominum nostrum Regem Philippum in magnum & summum totius nostræ militiæ magistrum, & in
 nomie

nomine Domini nostri Iesu Christi solemniter constituimus, erigimus & creamus. Nec non Serenissimum & gloriosum Hispaniarum Principem D.N.D. Carolum Principem etiam eiusdem militiæ & in locum patris successorem in perpetuum nominamus & declaramus: Petentes atque humiliter supplicantes ut sua Maiestas hanc nostram electionem & creationem & totius nostri ordinis administrationem admittere, aliosque plurimos milites Sanctissimi Sepulchri creare dignetur, ut omnes simul communi animorum consensu ad infidelium perniciem incumbamus, & Christi D. N. gloria reflorescat. Nos enim nostro, & nostrorum successorum huius ordinis, militum nomine, eius Maiestati tamquam magno Religionis nostræ magistro & Serenissimo Carolo tamquam glorioso Principi, eorumque successoribus perpetuam obedientiam & fidelitatem iuxta nostræ professionis & instituti sanctiones & formam, hoc est sumptibus nostris ire contra infideles in bello vniuersali, quod vulgari-ter dicitur *Cruys vaert*; vel nostro nomine idoneum aliquem eò mittere promittimus ac inuiolabili obseruantia præstituros pollicemur. Et quoniam exploratum est pœnè Orbi Christiano, quod charissimus frater & commilito noster magnificus D. Petrus de Carate sacrosanctæ huius nouæ congregationis ac electionis erecto- ab anno M. D. XLV. multos labores & expensas passus est, per varias plagas Christiani orbis, pro huiusmodi Sanctissimo negotio, & adhuc præditus sua ingenti deuotio-

uotione non recusat impendere in futurum omnem operam suam, & auxilium. Idcirco cōpertum habentes ad hoc dirigi totum desiderium & animum suum, ipsum pari modò in Cōmissarium Generalem nostrū, & totius ordinis & militiæ nostræ creamus, erigimus & solemniter nominamus, & obnixe ab ipso petimus; vt nostro nomine ea omnia faciat, & in omnibus assistat, dirigat, foueat, & gubernet, quæ ad totius nostræ militiæ conseruationem & vtilitatem conducibilia aut necessaria sibi videbuntur. Ita tamen vt omnia illa fiant sine impensis, damno interesse, vel præiudicio huius ordinis militum, quodque præterea vllò futuro tempore nullo vltiori grauabimur onere, cuiuscunque rei causa, vel ratione fuerit, quam hactenus grauati fuimus. Et quo quidem D. Petro de Carate defuncto, vel illius officio cessante aut vacante, aliquis ex nostris confratribus communi nostro consensu per nos in ipsius locum eligetur, & quæ quidem electio per nos ita facta, per prælibatum D. N. Regem, eiusque successores, prænominatos approbabitur, & confirmabitur. Ita que denominatio, atque ea ipsa electio erit & manebit penes nos: confirmatio verò penes D. N. Regem, successoresque eius antedictos. Quocirca Sanctissimū D. N. D. N. Romanæ, ac vniuersalis Ecclesiæ nunc & pro tempore Romanum Pontificem & Episcopum humiliter obsecramus, vt hanc nostram electionem creationem & declarationem ratam habeat, & sua ac sedis Apostolicæ auctoritate confirmet, ac nos tamquam
humi-

humiles & obediētes Apostolicæ sedis filios, in tutelam ac defensionem suam suscipiat. Nos enim ad nil aliud aspiramus, quàm vt Dei ac D. N. Iesu Christi gloria reuifcat, & vexillum Crucis vbique gentium debita ueneratione erigatur, & honoretur. Ita vt hoc consequamur, obediētes Romanæ atque Apostolicæ sedis filios fore profiteamur, omnesque & singulos infideles tam Turcas, Mauros, Tartaros, quàm eiusmodi alios quoscunque, pro hostibus habemus, iisdemq; apertum ac perpetuum bellum indicimus.

O Clementissime & omnipotens Deus omnium bonorum largitor, generis humani creator, luminisque æterni, mysterium salutis humanæ, Saluator noster Christus, subiit pro nobis Crucem, luit aliena commissa, iacuit sepultus, vt nos vnà secum vitia ac scelera sepeliamus, pietas, amor incredibilis erga nos mortale genus impulit te Christe Redemptor nostram accipere naturam, induere hominem, perpeti laborem, pendere in ligno, demum extremum sepulchri subire officium. Accipe igitur hanc nostram militiam Clementissime, amplectere nos optime, dirige & duc ad te, ne patiare per hoc mare absque Rectore nauigare. Tu rege nos milites tuos, tuum colentes tumulum, vestigia tuæ obseruantes necis, compara nobis Principum vota, quorum corda in tua manu consistunt. Effice, præsta, vt aliquando tua loca liberentur,
atque

atque expientur, iam pridem hostili fraude,
 nostrâ profanata discordiâ. Coniuge Deus Ma-
 gistratum consilia, Principum animos vni, vt
 pulsus tui nominis hostibus, monumenta no-
 stræ salutis populo restituantur fidei, Istam-
 que electionem & creationem nostri summi
 Magistri Principisq̃ue militiæ, quam te aucto-
 re & Rectore famuli tui fecimus, sanctifica
 & tua clementissima benedictione illumina
 & corrobora, & tuo excelso & gloriosissi-
 mo brachio animosiores nos conforta, vt &
 illa sacratissima & gloriosissima pignora no-
 stri Redemptoris, effusione sanguinis nostri
 redimere possimus. Nam vt propheta pro-
 clamat: Ciuitas Sancti tui facta est deserta,
 Sion deserta facta est, Hierusalem desolata
 est, domus sanctificationis nostræ. Et si per-
 pauci sunt qui sinceritate cordis, & humilia-
 to Spiritu te Deum viuum venerentur, & in-
 uocent nomen tuum, non auertas faciem
 tuam à nobis, & ne amplius memineris iniqui-
 tatum nostrarum, sed fac vt ad te Deum fon-
 tem viuum, fontem perennem & æternita-
 tis peruenire valeamus. Cui est virtus &
 gloria per infinita seculorum secula, A-
 men.

In quorum fidem præsentis literas siue
 hoc præsens publicum instrumentum manu
 vniuscuiusque nostrum subsignatum coram
 Notariis publicis & testibus infra scriptis sti-
 pulati sumus, ab ijdemque Notariis vnum
 vel plura, publicum siue publica, Instru-
 men-

mentū & instrumenta fieri atque confici iussimus, fecimus, atque rogauimus & rogamus. Acta fuerunt hæc in dicta Villa de Hochstraten in dicta Ecclesia S. Catharinæ Cameracensis diœcesis sub anno à Natiuitate Domini M. D. LVIII. Indiçtione prima, die verò XXVI. mensis Martij. Pontificatus Sanctissimi D. N. D. Pauli diuinâ prouidentiâ Papæ quarti, anno tertio, præsentibus ibidē Magnificis Viris Martino Ruyz de Corate, Gerardo van Donguen, Francisco van Stelant, & Adriano van der de Linde testibus ad præmissa omnia vocatis atque rogatis. Subsignatum

*Equitum
prædictorum
Signature.*

† *Brounckhorst* † Ego attestor *Philippus de Borre* meo nomine ac nomine *Ioannis Lauvers* & *Ioannis van Schelde*, † *Ioannes Moxica* meo nomine & nomine *Gasparis de Castro* † *Gerard van Vladerachen* † *Petrus Mennens* meo nomine & nomine *Ioannis Lauvers* & *Ioannis van Schelle* † *Antonius van Merthen*, *Goetgebuer*. † *Ian van Bercher* † *Cornelius Gæiliard*. † *Carolus van Stelant* † *Paulus van Veldvvyck* † *Anthonus Absolons*, † *Iohannes de Grutere*, meo nomine, & nomine *Iacobi Triecht*. † *Laurens de Vocht van Rineuelt*, *Ian van den Steenvveghen* † *Iuan van Asperen ende van Vueren*, † *Iuan Berchenrode* † *Ich Anthonis Absalons* in nomine *Nicolai de Megere* & *Ioannis de la Rue* † *Ian van den Dycke*. Subscriptum.

Ego Alexander Grapheus ciuitatis Antuerpiensis Secretarius ac publicus Imperiali auctoritate Notarius per Cæ. Maieſt. Consilium Curia Brabant. ad Notariatus officium admissus,

fus, vnà cum Ioanne de Barlamonte etiam No-
 tario publico, per idem consilium approbato,
 ac prædictis testibus ad præmissa omnia & sin-
 gula præsens personaliter interfui, eaq; omnia
 & singula, sic vt præmittitur, fieri vidi, sciui,
 & audiui, accepto prius iuramento ad Sancta
 Dei Euangelia super libro missali, ab omnibus
 & singulis militibus suprædictis, separatim
 &c. quod in huiusmodi electione non erat
 aliqua fraus, dölus, simonia, malicia aut aliqua
 alia illicita causa &c. ac deinde dicta electione
 sub debita ac perpetua obedientia &c. cæteris-
 que solemnitatibus requisitis &c. in dicta Ec-
 clesia celebratis atque deuotè peractis, notati
 ac stipulationem postea sumpsi de præmissis
 omnibus, cum dicto Notario, præsentibus di-
 ctis testibus. In quorum fidem præsens publi-
 cum instrumentum cum dicto Notario sub-
 scripsi, ac signo meo solito signaui, rogatus at-
 que requisitus. Subsignatum. A. Graphæus.

Ego Iohannes de Barlamonte publicus Im-
 periali auctoritate Notarius antedictus, atte-
 stor me præsentem fuisse vnà cum dicto Magi-
 stro Alexandro Graphæo, Secretario & No-
 tario publico in prædictâ congregatione, Ele-
 ctione, stipulatione, cæterisque solemnitatibus
 superius ad longum narratis & declaratis. In
 quorum fidem præsens instrumentum manu
 propria subscripsi ac solito signo signaui, ro-
 gatus atque requisitus. Subsignatum. I. de

Barlamonte Notarius Imp.

SS:

INCIPIIT PRO- LOGVS REGVLAE PAVPE- RVM COMMILITONVM CHRI- sti, Templique Salomo- nis.

Mnibus in primis sermo noster di-
rigitur, quicunque proprias volun-
tates sequi contemnunt, & summo
ac vero Regi militare animi puri-
tate cupiunt, vt obedientia armaturam preclara
ram assumere, iuentissima cura implendo pre-
optent, & perseuerando impleant. Hortamur i-
taque, qui vsque nunc militiam secularem, in
qua Christus non fuit causa, sed solo humano fa-
uore amplexati estis: quatenus horum vnitati,
quos Dominus ex massa perditionis elegit, & ad
defensionem S. Ecclesie gratuita pietate compo-
suit, vos sociandos perhumaniter festinetis. Antè
omnia autem, quicumq; es o Christi miles, tam
sanctam conuersationem eligens, te, profes-
sionem tuam oportet puram adhibere diligentiam
ac firmam perseuerentiam, qua à Deo tam dig-
na, sancta, & sublimis esse dignoscitur: vt si purè
& perseueranter obseruetur inter militantes,
qui pro Christo animas suas dederunt, sortem ob-
tinere mereberis. In ipsa namq; restoruit & re-
uixit ordo militaris, qui despecto iustitie zelo,
non pauperes aut ecclesias defensare, quod suum
erat: sed rapere, spoliare, interficere contende-
bant.

bant. Bene igitur nobiscum agitur, quibus Domi-
 nus & Saluator noster Iesus Christus amicos suos
 à ciuitate Sancta in consinium Franciæ ac Bur-
 gundia diuexit, qui pro nostra salute, veræq; fi-
 dei propagatione, non cessant, animas suas hostiã
 Deo placentem offerre. Nos ergò cum omni gra-
 tulatione ac fraterna pietate precibusq; Magi-
 stri HUGONIS, in quo prædicta militia sũ-
 psit exordium, cum spiritu sancto intimante ex
 diuersis Ultramontana prouincia mansionibus, Anno Christi
 in solemnitate S. Hilarij, anno 1128. ab incarna- 1128.
 to Dei filio, ab inchoatione prædictæ militiæ no-
 no, ad Treecas, Deo Duce, in vnum conuenimus,
 & modum & obseruantiam ordinis Equestris
 per singula capitula, ex ore ipsius prædicti Ma-
 gistri HUGONIS audire meruimus, ac iux-
 ta notitiam exiguitatis nostræ scientiæ, quod no-
 bis videbatur bonũ & vtile, collaudauimus. Verũ
 enim uerò, quod nobis videbatur absurdũ, omne-
 que, quod in p̄senti Cõcilio nequit esse nobis me-
 moraliter relatũ, ac cõputatũ, nõ lenitate, sed
 cõsulta puidetia, & discretionem venerabilis pa-
 tris nostri Honorij, ac inclyti Patriarchæ Ieroso-
 lymitani Stephani fertilitate, ac necessitate, non
 ignari Oriëntalis religionis, nec nõ pauperũ comi-
 litionũ Christi, consilio communis capituli vna-
 nimiter commendauimus. Sana autẽ prorsus li-
 cet nostri dictaminis auctoritate permaximus
 numerus religiosorum patrum, qui in illo
 Concilio diuina admonitione conuenerunt,

commendat: non debemus sileuter transire, quibus videntibus, & veras sententias proferentibus, ego Ioannes Michaelensis, presentis pagina, iussu Concilij ac venerabilis Abbatis Clareuallensis, cui creditum ac debitum hoc erat, humilis scriba esse diuinâ gratiâ merui.

S. Bernardi
intellige.

NOMINA PATRVM RESIDENTIUM in Concilio.

Huius Concilij meminit
Guil. Tyrus
lib. 12. Hist.
Belli sacri
cap. 7.

Primus quidem refedit *Mattheus Albanensis Episcopus*, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ legatus: deinde *Rainaldus Archiepiscopus Remensis*: tertius *Henricus Archiepiscopus Senonensis*: Dehinc *Coepiscopi eorum Ranchedus Carnotensis Episcopus*, *Gossenus Sueffonum Episcopus*, *Episcopus Parisiensis*, *Episcopus Trecensis*, *Præsul Aurelianensis*, *Episcopus Antisiodorensis*, *Episcopus Meldensis*, *Episcopus Catalaunensis*, *Episcopus Laudunensis*, *Episcopus Beluacensis*, *Abbas Vezelacensis*, qui non multò post factus est *Lugdunensis Archiepiscopus*, ac *S. R. E. legatus*, *Abbas Cisterciensis*, *Abbas Pontimacensis*, *Abbas trium Fontium*, *Abbas S. Dionysij de Remis*, *Abbas S. Stephani de Diuione*, *Abbas Molefmi* supra nominatus, *Abbas Bernardus Clareuallis* non defuit, cuius sententiam præscripti liberâ voce collaudabant. Fuerunt autem *Magister Albericus Kemensis* & *Magister Fulgerius*, ac cõplures alii, quos longum esset enumerare. Cæterum verò de non literatis idoneum nobis videtur; vt testes amatores veritatis adducantur in medium: *Comes Theobandus*, *Comesque Niuernensis*, ac *Andreas de Bâdimen-*

dimento, intentissimâ curâ, quod erat optimû, scrutantes; quod eis videbatur absurdum, vituperantes, in concilio sic assistebant. Ipse verò *Magister militia Hugo* nomine reuerà non defuit & quosdam de fratribus suis secum habuit. Verbi gratiâ fratrem *Godefridum*, fratrem *Rorallum*, fratrem *Gaufridum Bisol*: fratrem *Paganum de monte Desiderij*, *Archembaudum de sancto Amano*. Iste verò magister Hugo cum istis discipulis modum & obseruantiam exiguæ inchoationis sui militaris ordinis, qui ab illo, qui dicit, *Ego Principium, qui & loquor vobis*, sumpsit exordium: iuxta memoriæ suæ notitiam, supranominatis patribus intimans. Placuit itaque Concilio, vt consilium ibi limâ & consideratione diuinarum scripturarum diligenter examinatum, tamen cum prouidentia Papæ Romani, ac Patriarchæ Ierosolymitani nec non capituli assensu & pauperum commilitonum Templi, quod est in Ierusalem, scripto, commendaretur, ne obliuioni traderetur, & inenodabiliter seruaretur: vt recto cursu, ad suum conditorem, cuius dulcedo tam mel superat, vt ei comparatum velut absynthium sit amarissimum, peruenire dignè mereantur: præstante, cui militant, & militare queant, per infinita seculorum secula.

Amen.

REGVLA PAV-
PERVM COMMILITONVM
Templi in Sanctâ Ciui-
tate.

QUALITER DIVINVM OFFI-
cium audiant.

CAPVT I.

Os quidem propriis voluptatibus abrenuntiantes; atq; alij, pro animarum salute vobiscum ad terminum cū equis & armis summo Regi militantes, matutinas, & omne seruitium integrum, secundum canonicā institutionem, ac regularium doctorum Sanctę ciuitatis consuetudinem pio ac puro affectu audire vniuersaliter studeatis. Idcirco vobis venerabiles fratres maximè debetur, quia presentis vitę luce despectā, contemptoque vestrorum corporum cruciatu, sæuientem mundum pro Dei amore vilescere perenniter promissistis, diuino cibo refecti ac satiati, & dominicis præceptis eruditi & firmati, post mysterij diuini consummationem nullus pauescat ad pugnam, sed paratus sit ad coronam.

QVOD ORATIONES DOMINI-
cas, si audire nequierint, dicent.

CAP. II.

CÆterum si aliquis frater negotio orient-
talis

alis Christianitatis fortè remotus, quod sæpius enenisse, non dubitamus, & pro tali absentia, Dei seruitium non audierit, pro matutinis tredecim orationes Dominicas, ac pro singulis horis septem, sed pro Vesperis nouem dicere collaudamus, ac liberâ voce vnanimiter affirmamus. Isti etenim in salutifero labore ita directi nõ possunt accurrere horâ cõpetenti ad diuinum officium, sed si fieri potest, horæ constitutæ non prætereant ante institutum debitũ.

QVID AGENDVM PRO FRATRIBUS defunctis.

CAP. III.

QVando verò quilibet fratrum remanentium, morti (quæ nulli parcat) impendet, quod est impossibile auferri, Capellanus ac clericus vobiscum ad terminũ caritatiuè summo sacerdoti seruientibus, creditum officium & missam solenniter pro eius anima, Christo animi puritate iubemus offerre. Fratres autem ibi adstantes & in orationibus pro fratris defuncti salute pernoctantes, centum orationes Dominicas, vsque ad diem Septimum, pro fratre defuncto persoluant: ab illo die, quo eis obitus fratris denuntiatus fuerit, vsque ad prædictum diem, centenarius numerus perfectionis integritatem cum fraterna obseruatione habeat. Adhuc nõpe diuina ac misericordissima caritate deprecamur, atque pastoralia auctoritate iubemus, vt quotidie, sicuti fratri in vicibus dabatur, & deberur: ita quod est necessarium sustentationi huius vitæ in cibo &

potu tantum, cuidam pauperi, ad quadragesimum diem impendatur. Omnes enim alias oblationes, quas in morte fratrum & in paschali solennitate, cæterisque solennitatibus, Domino pauperum commilitonum Christi spontanea paupertas indiscrète reddere consueuerat, omninò prohibemus.

CAPELLANI VICTVM ET VESTITVM tantum habeant.

CAP. IV.

ALias verò oblationes, & omnia eleemosynarum genera, quoquo modo fiant; Capellanis, vel aliis ad tempus manentibus, vnitati communis capituli reddere per uigili curâ precipimus. Seruitores itaq; ecclesiæ victum & vestitum secundum auctoritatem tantum habeant, & nihil amplius habere præsumant, nisi magistri sponte caritatiuè dederint.

*DE MILITIBVS DEFVNCTIS QUI
sunt ad terminum.*

CAP. V.

SVnt namque milites in domo Dei Templiq; Salomonis ad terminum misericorditer nobiscum degentes; vnde ineffabili miseratione vos rogamus, deprecamur, & ad vltimum obnixè iubemus, vt interim tremenda potestas ad vltimum diem aliquem perduxerit, diuino amore ac fraternâ pietate septem dies sustentationis pro anima eius quidam pauper habeat.

VT NVLLVS FRATER REMANENS,
oblationem faciat.

CAP. VI.

Decreuimus, vt supernè dictum est, quod nullus fratrum remanentium aliam oblationem agere præsumat, sed die noctuque mundo corde in sua professione maneat, vt sapientissimo prophetarum in hoc æquipollere valeat. Calicem salutaris accipiam, & in morte mea mortem Domini imitabor. Quia sicut Christus pro me animam suam posuit, ita & ego pro fratribus animam ponere sum paratus, Ecce competentem oblationem, ecce hostiam viuentem Deoque placentem.

DE IMMODERATA STATIONE ;

CAP. VII.

Quod autem auribus nostris verissimus testis insonuit, videlicet immoderata statione & sine mensura stando, diuinum officium vos audire, ita fieri non præcipimus, imò vituperamus: sed finito Psalmo & *Venite exultemus Domino*, cum Inuitatorio & Hymno, omnes sedere tam fortes, quam debiles propter scandalum, euitandum nos iubemus. Vobis verò residentibus vnoquoque Psalmo finito, in recitatione *Gloria Patri*, de sedibus vestris ad altare supplicando ob reuerentiam Sanctæ Trinitatis. Sic etiam in recitatione *Euangelij*, & ad *Te Deum laudamus*, & per totas laudes donec finito *Benedicamus Domino*, stare adscribimus,

& eandem regulam in matutinis S. Mariæ teneri iubemus.

DE REFECTIONE CONVENTVS.

CAP. VIII.

IN vno quidem palatio, sed melius dicitur, Refectorio communitervos cibum accipere credimus, vbi quando aliquid necessarium fuerit, pro signorum ignorantia, leniter ac priuatim quærere oportet. Si omni tempore, quæ vobis necessaria sunt, quærenda sunt, cum omni humanitate & subiectione reuerentiæ potius ad mensam, cum Apostolus dicat: *Panem tuum cum silentio manduca*, & Psalmista vos animare debet, dicens: *Posui ori meo custodiam*, id est, apud me deliberaui, vt non delinquerem id est, lingua, id est custodiui os meum, ne malè loquerer.

DE LECTIONE,

CAP. IX.

IN prandio & cœna semper sit sancta lectio recitata. Si Dominum diligimus salutifera eius verba atque præcepta, intentissimâ aure desiderare debemus, lector autem lectionum, vobis indicat silentium.

DE CARNIS REFECTIONE.

CAP. X.

IN hebdomada namque, nisi Natalis dies Domini, vel Pascha, vel festum Sanctæ Mariæ, aut omnium Sanctorum euenerit, vobis ter re-
fectio

fectio carnis sufficiat, quia assueta carnis comestio, intelligitur honorosa corruptio corporum. Si verò in die martis tale ieiunium euenierit, vt esus carniū retrahatur, in crastino abundanter vobis impendatur. Die autem Dominico omnibus militibus remanentibus, nec non capellanis duo fercula in honorem S. Resurrectionis impendi bonum & idoneum indubitanter videtur. Alii autem videlicet armigeri & clientes, vno contenti, cum gratiarum actione permaneant.

QUALITER MANDUCARE MILITES debeant.

CAP. XI.

DVos & duos manducare generaliter oportet, vt sollerter vnus de altero prouideat, ne asperitas vite vel furtiua abstinencia in omni prandio intermiscetur. Hoc autem iustè indicamus, vt vnusquisq; miles aut frater æqualem & æquipollentem vini mensuram pro se solus habeat.

VT ALIIS DIEBUS DVO AVT TRIA leguminum fercula sufficiant.

CAP. XII.

Aliis diebus, videlicet secundâ & quartâ feriâ, nec non & sabbatho duo aut tria leguminum, aut aliorum ciborum fercula; aut vt ita dicam, cocta pulmentaria, omnibus sufficere credimus, & ita teneri iubemus, vt fortè, qui ex vno non potuerit edere, ex alio reficiatur.

QVO CIBO SEXTA FERIA REFICERE oportet.

CAP. XIII.

Sexta autem feriâ cibum quadragesimalê, Sob reuerentiam Passionis, omni congregationi, remorâ infirmorum imbecillitate, semel sufficere, à festo omnium Sanctorum vsq; in Pascha, nisi Natalis dies Domini, vel festum S. Mariæ, aut Apostolorum euenerit, collaudamus. Alio verò tempore, nisi generale ieiuniû euenerit, bis reficiatur.

POST REFECTIONEM SEMPER gratias referant.

CAP. XIV.

Post prandium vero & cœnam, semper in Ecclesia, si propè est, vel si ita non est, in eodem loco, summo procuratori nostro, qui est Christus, gratias, vt decet, cum humiliato corde referre strictè præcipimus. Famulis aut pauperibus fragmenta, (panibus tamen integris reseruatis) distribuere fraternâ caritate debent & iubentur.

VT DECIMVS PANIS SEMPER Eleemosynario detur.

CAP. XV.

Licet paupertatis præmium, quod est regnum cœlorum, pauperibus proculdubio debeat, vobis tamen, quod Christiana fides de illis indubitanter fatetur, decimum cotius

tius panis quotidie Eleemosynario vestro dare iubemus.

VT COLLATIO SIT IN ARBITRIO
Magistri.

CAP. XVI.

CUm verò Sol orientalem regionem deserit, & ad Hibernam descendit, audito signo, ut est eiusdem regionis cōsuetudo, omnes ad Completas oportet incedere vos, ac prius generalem collationem sumere peroptamus. Hanc autem collationem in dispositione & arbitrio magistri ponimus, ut quando voluerit de aqua, & quando iubebit misericorditer ex vino temperato competenter recipiatur. Verum hoc non ad nimiam satietatem oportet fieri, sed parcius, quia apostatate etiam sapientes videmus.

VT FINITIS COMPLETIS SILENTIUM teneatur.

CAP. XVII.

Finitis itaque Completis ad stratum ire oportet; Fratribus igitur à Completoriis exeuntibus nulla sit denuo licentia data loqui in publico, nisi necessitate cogente: armigero autem suo, quæ dicturus est, leniter dicat. Est verò forsitan, ut in tali intervallo vobis de Completoriis exeuntibus, maxima necessitate cogente, de militari negotio, ut de statu domus vestræ, quia dies ad hoc vobis sufficere nō creditur, cum quadam fratrum parte, magistrum, vel illum, cui domus dominium post magistrū est

est debitum, oporteat loqui: hoc autem ita fieri iubemus, & ideo quia scriptum est; *In multiloquio non effugies peccatum, & alibi: mors & vita in manibus lingua.* In illo colloquio scurrilitatem & verba otiosa ac risum mouentia, omnino prohibemus, & vobis ad lectulos euntibus, Dominicam orationem, si aliquis quid stultum est locutus, cum humilitate & puritatis deuotione dicere iubemus.

*VT FATIGATI AD MATVTINAS
non surgant.*

CAP. XVIII.

Fatigatos nempe milites non ita, vt vobis est manifestum, surgere ad Matutinas conlaudamus, sed assensu Magistri, vel illius, cui creditum fuerit à magistro, eos quiescere, & tredecim orationes constitutas sic cantare, vt mens ipsorum voci concordet, iuxta illud Prophetę. *Psallite Domino sapienter: & illud. In conspectu angelorum psallam tibi;* nos vnanimis collaudamus. Hoc autem in arbitrio magistri semper consistere debet.

*VT COMMVNITAS VICTVS INTER
fratres seruetur.*

CAP. XIX.

Legitur in diuina pagina. Diuidebatur singulis, prout cuiq; opus erat. Ideo non dicimus vt sit personarum acceptio, sed infirmitatum debet esse consideratio. Vbi autem, qui minus indiget, agat Deo gratias & nõ cõtristetur. Qui vero indiget humiliter pro infirmitate, nõ extolla-

extollatur pro misericordia, & ita omnia mēbra erūt in pace. Hoc autē prohibemus, vt nullo immoderatam abſtinentiam amplecti liceat, ſed communem vitam inſtanter teneant.

DE QUALITATE ET MODO VESTIMENTI.

CAP. XX.

Vestimenta autem vnius coloris ſemper eſſe iubemus, verbi gratia. Alba vel nigra, vel vt ita dicam burella. Omnibus autem militibus profeſſis in hyeme & in æſtate ſi fieri poteſt, alba veſtimenta concedimus, vt qui tenebroſā vitam poſtpoſuerint, per liquidam & albā ſuo conditori ſe reconciliari agnoſcāt. Quid albedo? niſi integra caſtitas. Caſtitas, ſecuritas mentis, ſanitas corporis eſt, niſi enim vnusquisque miles caſt⁹ perſeuerauerit: ad perpetuā requiē venire, & Deum videre nō poterit, teſtāte Paulo Apoſt. *Pacem ſequetur vobis cum omnibus, & caſtimoniam ſine qua nemo videbit Dominum.* Sed quia huiusmodi indumentū arrogantiæ ac ſuſceptiſſimæ æſtimatione carere debet, talia habere omnibus iubemus, vt ſolus leniter per ſe veſtire & exuere ac calciare & diſcalciare valeat. Procurator huius miniſterij peruigili cura hoc vitare præſumat, ne nimis longa, aut nimis curta, ſed menſurata ipſis vtentibus, ſecundum vniuſcuſque quantitatem ſuis fratribus tribuat. Accipientes itaque noua, vetera ſemper reddāt in præſenti, reponēda in camera, vel vbi frater, cuius eſt miniſterium decreuerit, propter armigeros & clientes, & quandoque pro pauperibus.

Callis Burellè dicta.

QVOD FAMVLI ALBA VESTIMEN-
ta, id est, pallia non habeant.

CAP. XXI.

HOc nempe, quod erat in domo Dei ac
suorum militum Templi, sine discre-
tione ac consilio communis capituli obnixè
contradicimus, & funditus quasi quoddam vi-
tium peculiare amputare præcipimus. Habe-
bant enim olim famuli & armigeri alba vesti-
menta, vnde veniebant damna importabilia.
Surrexerunt namque in Ultramontanis parti-
bus quidam pseudofrateres, & coniugati, & alii
dicentes se esse de Templo, cum sint de mundo.
Hi nempe tantas contumelias, totque damna
militari ordini adquisierunt, & clientes rema-
nentes plurima scandala oriri inde superbien-
do fecerunt. Habeant igitur assidue nigra, sed
si talia non possunt inuenire, habeant, qualia
inueniri possunt in illa prouincia, qua degunt;
aut quod vilius vnus coloris comparari po-
test, videlicet burella.

QVOD MILITES REMANENTES
tantum alba habeant.

CAP. XXII.

NVlli ergò concessum est candidas Chla-
mydes deferre, aut alba pallia habere,
nisi nominatis militibus Christi.

VT PELLIBVS AGNORVM
vtantur.

CAP. XXIII.

Decreuimus communi consilio, vt nullus
frater

frater remanens per hyemem pelles aut pelli-
ciam vel aliquid tale quod ad vsum corporis
pertineat, etiamq; coopertorium, nisi agnorum
vel arietum habeat.

VT VETVSTA ARMIGERIS DIVI-
dantur.

CAP. XXIV.

PROcurator vel dator pannorum, omni ob-
feruantia veteres, semper armigeris & cli-
entibus & quandoque pauperibus, fideliter æ-
qualiterque erogare intendat.

CVPIENS OPTIMA, DETERIORA
habeat.

CAP. XXV.

SI aliquis frater remanens ex debito, aut ex
motu superbiæ pulchra vel optima habere
voluerit, ex tali præsumptione proculdubio
vilissima merebitur.

VT QVANTITAS ET QVALITAS VE-
stimentorum seruetur.

CAP. XXVI.

QVantitatem, secundum corporum magni-
tudinem, largitatemque vestimentorum
obleruare oportet: dator pannorum sit in hoc
curiosus.

VT DATOR PANNORVM, IN PRI-
mis equalitatem seruet.

CAP. XXVII.

LONGitudinem, vt superius dictum est, cum
equali

æquali mensura, ne vel susurrorum, vel criminatorum oculus aliquid notare præsumat, procurator fraterno intuitu consideret, & in omnibus supradictis Dei retributionem humiliter cogitet.

DE SUPERFLVITATE CAPILLORVM.

CAP. XXVIII.

Vide sermonem exhortatorium D. Bern. ad milites Templi ca. 2. §. 3.

OMnes fratres remanentes principaliter ita consos habere capillos oportet, vt regulariter, ante & retro & ordinatè considerare possint: & in barba, & in gressis eadem regula inclinabiliter obseruetur, ne superfluitas, aut facietæ vitium denotetur.

DE ROSTRIS ET LAQUEIS.

CAP. XXIX.

DE rostris & laqueis manifestum est, & Gètile: & cum abominabile hoc omnibus agnoscat, prohibemus & contradicimus, vt aliquis ea non habeat, imò prorsus careat. Aliis autem ad tempus famulantibus, rostra & laquea & capillorum superfluitatem & vestitum immoderatam longitudinem habere non permitimus sed omnino contradicimus. Seruientibus enim summo conditori, munditia interior, exteriusque valde necessaria: eo ipso attestante, qui ait. *Estote mundi, quia ego mundus sum.*

DE NVMERO EQVORVM ET AR-

magetorum.

CAP. XXX.

Vnicuique vestrorum militum, tres equos licet

licet habere, quia domus Dei templique Salomonis eximia paupertas amplius non permittit in præsentiarum augere, nisi cum magistri licentia.

*NVLLVS ARMIGERVM GRATIS
seruientem feriat.*

CAP. XXXI.

Solum autem armigerum singulis militibus eadem causa concedimus: sed si gratis & caritatiuè ille armiger cuiquam militi fuerit, nõ licet eidem eum verberare, nec etiam qualibet culpâ percutere.

QUALITER AD TEMPVS REMANENTES recipiantur.

CAP. XXXII.

Om nibus militibus seruire Iesu Christo, animi puritate in eadem domo ad terminũ cupientibus, equos in tali negotio cottidiano idoneos, & arma, & quidquid eis necessarium fuerit, emere fideliter iubemus. Deinde verò ex vtraq; parte æqualitate seruata bonum & utile appetiari equos iudicauimus. Habeatur itaq; pretium in scripto, ne tradatur obliuioni: Et quidquid militi vel equis eius, aut armigero erit necessarium, adiunctis & ferris equorum secundum facultatem domus, ex eadem domo, fraternâ caritate impendatur. Si verò interim equos suos miles aliquo euentu in hoc seruitio amiserit; magister, & facultas domus hoc exigit, alios administret. Adueniente autem termino repatriandi, medietatem pretii,

ipse miles, diuino amore concedat, alteram ex communi fratrum, si ei placet, recipiat.

QVOD NVLLVS IVXTA PROPRIAM voluntatem incedat.

CAP. XXXIII.

Conuenit his nempe militibus, qui nihil sibi Christo carius existimant, propter seruitium, secundum quod professi sunt, & propter gloriam summæ beatitudinis, vel metum gehennæ, vt obedientiam indefinenter magistro teneant. Tenenda est itaque, vt mox, vbi aliquid imperatum à magistro fuerit, vel ab illo, cui magister mandatum dederit, sine mora ac si diuinitus imperetur, moram pati nesciant in faciendo. De talibus enim ipsa veritas dicit. *Obauditu auris obediunt mihi.*

SI LICET IRE PER VILLAM, SINE iussu magistri.

CAP. XXXIV.

Ergò hostales milites propriam voluntatē relinquentes, & alios ad terminum feruientes deprecamur, & firmiter eis iubemus, vt sine magistri licentia, vel cui creditum hoc fuerit, in villam ire non præsumant, præterquam noctu ad Sepulchrum, & ad stationes, quæ intra muros Sanctæ ciuitatis continentur.

SI LICET EVM AMBVLARE solum.

CAP. XXXV.

HI verò ita ambulantes non sine custodes; id est, milite aut fratre remanente, nec in die nec in nocte iter inchoare audeant. In exercitu namque, postquam hospitati fuerint, nullus miles vel armiger aut famulus per atria aliorum militum, causâ videndi, vel cum aliquo loquendi, sine iussu, vt dictum est superius, incedat. Itaque consilio obfirmamus, vt in tali domo ordinata à Deo, quod nullus secundum proprietatem militet aut quiescat: sed secundum Magistri imperium totus incumbat; vt illam Domini sententiam imitari valeat; qua dicit. *Non veni facere voluntatem meam, sed eius, qui me misit.*

**VT NULLVS NOMINATIM, QVOD
ei necessarium erit, querat.**

CAP. XXXVI.

HANc propriè consuetudinem inter cætera adscribere iubemus, & cum omni consideratione, ob vitium querendi teneri præcipimus. Nullus igitur frater remanens, assignanter & nominatim equum aut equitaturam, vel arma querere debet. Quomodo ergo? Si verò eius infirmitas aut equorum suorum debilitas, vel armorum suorum grauitas, talis esse agnoscitur, vt sic incedere, sit damnum commune; veniat coram magistro, vel cui est debitum ministerium post magistrum, & causam vera fide & pura ei demonstret. Inde namque in dispositione magistri vel post eum, procuratoris, res se habeat.

DE FRENIS ET CALCARIBVS.

CAP. XXXVII.

Nolumus, vt omnino aurum vel argentum, quæ sunt diuitiæ peculiare, in frenis aut pectoralibus, nec calcaribus vel in frenis vquam appareat; nec alicui fratri remanenti emere liceat. Si verò caritatiuè talia vetera instrumèta data fuerint, aurū vel argentū taliter coletur; ne splendidus color vel decor, cæteris arrogantia videatur. Si noua data fuerint, magister de talibus, quod voluerit, faciat.

TEGIMEN IN HASTIS ET CLYPEIS non habeatur.

CAP. XXXVIII.

Tegimen autem in clypeis & hastis & furellis in lanceis non habeatur. Quia hoc non proficuum, imò damnum nobis omnibus intelligitur.

DE LICENTIA MAGISTRI.

CAP. XXXIX.

Licet magistro cuiquam dare equos, vel arma, vel quamlibet rem cuiuslibet dare.

DE MALA ET SACCO.

CAP. XL.

Sacculus & mala, cum firmatura non conceduntur: sic exponentur, ne habeant absque magistri licentia, vel cui creduntur, domus post eum negotia. In hoc præfenti capitulo, procuratores, & per diuersas prouincias de-
gentes

gentes non continentur, nec ipse magister intelligitur.

DE LEGATIONE LITTERARVM.

CAP. XLI.

NUllatenus cuiquam fratrum litteras liceat, à parentibus suis, neque à quoquam hominum, nec sibi inuicem accipere vel dare, sine iussa magistri vel procuratoris. Postquam licentiam frater habuerit, in præsentia magistri, si ei placet, legantur. Si verò & à parentibus ei quidquam directum fuerit, non præsumat suscipere illud, nisi prius indicatum fuerit magistro. In hoc autem capitulo magister & domû: procuratores non continentur.

DE FABVLATIONE PROPRIARUM
culparum.

CAP. XLII.

CVM omne verbû otiosum generare agnoscatur peccatum, quid ipsi iactâtes de proprijs culpis ante districtû iudicé dicturi sunt? Ostendit certè propheta; Si à bonis eloquijs propter taciturnitatē, debet interdum taceri, quantò magis à malis verbis, propter pœnam peccato debet cessari. Vetamus igitur & audacter cōtradicimus, ne aliquis frater remanens, vt melius dicā stultitias, quas in seculo, in militari negotio, tã enormiter egit, & carnis delectationes miserrimarû mulierum, cum fratre suo, vel alio aliquo, vel de alio commemorare audeat. Et si fortè talia referentem,

quemlibet audierit, obmutescere faciat, vel
quantocius poterit cito pede obedientiæ inde
discedat & fabularum venditori aurem cordis
non præbeat.

DE QVAESTV ET ACCEPTIONE.

CAP. XLIII.

Verum enim verò, si aliqua res sine quæstu
cuiuslibet fratri data gratis fuerit, deferat
magistro vel Dapsifero, si verò aliter suus a-
micus vel parens dare nisi ad opus suum no-
luerit, hoc prorsus non recipiat, donec licen-
tiam à Magistro suo habeat. At cui res data fu-
erit, non pigeat illum, si alteri datur. Imò pro-
certo sciat, quia si inde irascitur, contra Deum
agit. In hac autem prædicta regula ministrato-
res non continētur, quibus specialiter hoc mi-
nisteriū debetur, & cōceditur de mala & sacco.

DE MANDVCARIIS EQVORVM.

CAP. XLIV.

Vtilis res est cunctis hoc præceptum à no-
bis constitutum, vt indeclinabiliter amo-
dò teneatur. Nullus autem frater facere præsu-
mat manducaria linea vel lanea: idcirco prin-
cipaliter facta, nec habeat vlla excepto p̄sello.

VT CAMBIARE VEL QVAERERE
nullus audeat.

CAP. XLV.

Nunc aliud restat, vt nullus præsumat cam-
biare sua, frater cū fratre, sine licentia Ma-
gistri, & aliquid quærere, nisi frater fratri, & sit
res parua, vilis non magna. VT

VT NVLLVS AVEM CVM AVE CA-
piat, nec cum capiente ince-
dat.

CAP. XLVI.

QUOD nullus avem cum ave accipere au-
 deat, nos communiter indicamus: non cō-
 venit enim religioni, sic cum mundanis dele-
 ctationibus inhærere, sed Domini præcepta li-
 benter audire, orationi frequenter incumbere,
 mala sua cum lacrymis vel gemitu quoti-
 die in oratione Deo confiteri. Cum homine
 quidem talia operante, cum accipit, vel alia
 ave, nullus frater remanens hac principali
 causa ire præsumat.

VT NVLLVS ARCV VEL BALISTA
percutiat.

CAP. XLVII.

CUM omnem religionem ire deceat simpli-
 citer, & sine risu, humiliter; & non multa
 verba sed rationabilia loqui, & non sic clamo-
 sa in voce, specialiter iniungimus, & præcipi-
 mus omni fratri professo, ne in bosco, cum ar-
 cu aut balista iaculari audeat, nec cum illo, qui
 hoc fecerit ideo pergat, nisi gratiâ eum custo-
 diendi à perfido gentili; nec cum cane sit ausus
 clamare vel garrulare, nec equum suum,
 cupiditate accipiendi feram,
 pungat.

VT LEO SEMPER FERIATUR.

CAP. XLVIII.

NAm est certum, quod vobis specialiter creditum est, & debitum pro fratribus vestris animam ponere, atque incredulos, qui semper Virginis filio minitantur, de terra delere. De Leone nos hoc dedimus, quia ipse circuit, quaerens quem deuoret, & manus eius contra omnes, omniumq; manus contra eum.

DE OMNI RE SUPER VOS QUAE
sita, iudicium audite.

CAP. XLIX.

Nouimus quidem persecutores sanctae Ecclesiae innumerabiles esse; & hos qui contentionem non amant incessanter, crudeliusq; inquietare festinant. In hoc igitur concilij sententia serena consideratione pendeat, vt si aliquis in partibus orientalis religionis, in quocunque alio loco super vos rem aliquam quaesierit; vobis, per fideles & veri amatores iudices audire iudicium, praecipimus; & quod iustum fuerit indeclinabiliter vobis facere praecipimus.

VT HAEC REGVLA IN OMNIBVS
teneatur.

CAP. L.

HAEC eadem regula in omnibus rebus, vobis immerito ablatis, per humaniter iubemus, vt teneatur.

QVOD

QUOD LICET OMNIBVS MILITIBVS professis terram & homines habere.

CAP. LI.

DIuinâ, vt credimus, prouidentia, à vobis in Sanctis locis sumpsit initium, hoc genus nouum religionis: vt videlicet religionis militiam admisceretis, & sic religio per militiam armata procedat, & hostem sine culpa feriat. Iure igitur iudicamus, cum milites Templi dicamini, vos ipsos ob insigne meritum & speciale probitatis donum, terram & homines habere, & agricolas possidere, & iustè eos regere, & institutum debitum vobis specialiter debetur impendi.

VT MALE HABENTIBVS CURA peruihil habeatur.

CAP. LII.

MAle habentibus fratribus supra omnia adhibenda est cura peruihil & quasi Christo eis seruiatur, vt illud Euangelium, *Infirmus fui, & visitastime*, memoriter teneatur. Hi etenim diligenter ac patienter portandi sunt, quia de talibus superna retributio indubitanter acquiritur.

VT INFIRMIS NECESSARIA semper dentur.

CAP. LIII.

PROcuratorib. verò infirmantiù omni obseruan-

uantia atque peruigili cura præcipimus, vt quæcumque sustentationi diuersarum infirmatarum sunt necessaria, fideliter ac diligenter iuxta domuum facultatem eis administrent, verbi gratia carnem & volatilia, & cætera; donec sanitati reddantur.

**VT ALTER ALTERVM AD IRAM
non prouocet.**

CAP. LIV.

PRæcauendum nempe non modicum est, ne aliquis aliquem commouere ad iram præsumat, quia propinquitatis & diuinæ fraternitatis tam pauperes quam potentes, summa clementia æqualiter astrixit,

**QVOMODO FRATRES CONIUGATI
habeantur.**

CAP. LV.

FRatres autem coniugatos hoc modo habere vobis permittimus, vt si fraternitatis vestræ beneficium & participationem petunt, vterque suæ substantiæ portionem, & quidquid amplius adquisierint, vnitati communis Capituli post mortem concedant, & interim honestam vitam exerceant, & bonum agere fratribus studeant, sed veste candida, & chlamyde alba non incedant. Si vero maritus ante obierit, partem suam fratribus relinquat, & coniux de altera vitæ sustentamentum habeat. Hoc enim iniustum consideramus, vt cum fratribus Deo castitatem

ratem promittentibus, fratres huiusmodi in vna eademque domo maneant.

*VT AMPLIUS SORORES NON CO-
adunentur maribus.*

CAP. LVII.

Sorores quidem amplius periculosum est coadunare. quia antiquus hostis femineo confortio complures expulit à recto tramite paradisi. Itaque fratres carissimi, vt integritatis flos inter vos semper appareat, hae consuetudine amodò vti non liceat.

*VT FRATRES TEMPLI CVM EX-
communicatis non participant.*

CAP. LVIII.

Hoc fratres valde cauendum, atque timendum est; ne aliquis ex Christi militib. homini excommunicato nominatim ac publicè aliquo modo se iungere aut res suas accipere praesumat, ne anathema maranatha similiter fiat. Si verò interdictus tantum fuerit cum eo participationem habere, rem suam caritatiè accipere non immeritò licebit.

*QUALITER MILITES SECVLARES
recipiantur.*

CAP. LVIII.

Si quis miles ex massa perditionis, vel alter secularis, seculo volens renunciare, vestram communionem & vitam velit eligere, non ei statim

statim assentiatur: Sed iuxta illud Pauli: *Probate Spiritus si ex Deo sunt; & sic ei ingressus concedatur.* Legatur igitur regula in eius præsentia, & si ipse præceptis expositæ regulæ diligenter obtemperauerit, tunc si Magistro & fratribus eius recipere placuerit, conuocatis fratribus, desiderium & petitionem suam cunctis, animi puritate patefaciat. Deinde verò terminus probationis in consideratione & prouidentia Magistri, secundum honestatem vitæ perentis, omnino pendeat.

VT OMNES FRATRES AD SECRETUM Concilium non vocentur.

CAP. LIX.

Non semper omnes fratres ad concilium conuocare iubemus, sed quos idoneos & consilio prouidos magister cognouerit. Cum autem de maioribus tractare voluerit, vt est dare cõmunem terram, vel de ipso ordine disceptare, aut fratrem recipere, tunc omnem congregationem, si Magistro placet, conuocare est cõpetens: auditoq; communis capituli consilio, quod melius & vtilius Magister consideraerit, illud agatur.

QVOD CVM SILENTIO ORARE debeant.

CAP. LX.

Omnes fratres, prout animi & corporis affectus postulauerit, stando vel sedendo, tamen summa cum reuerentia, simpliciter & non clamosè, vt vnus alium non conturbet, communi consilio iubemus.

VT FIDEM SERVIENTIVM

accipiant.

CAP. XLI.

AGnouimus nempe complures ex diuersis prouinciis tam clientes, quam armigeros pro animarum salute animo feruenti, ad terminum cupientes in domo nostra mancipari. Vtile est autem, vt fidem eorum accipiatis, ne fortè veternus hostis, in Dei seruitio aliquid furtiuè vel indecenter eis intimet, vel à bono proposito repente exterminet.

VT PVERI, QVAMDIU SVNT PAR-
ui, non accipiantur inter fratres
Templi.

CAP. XLII.

QVamuis regula sanctorum patrum pueros in congregatione permittat habere, nos de talibus non conlaudamus vquam vos onerare. Qui verò filium suum vel propinquum, in militari religione per humaniter dare voluerit, vsque ad annos, quib. viriliter armata manu possit inimicos Christi de terra sancta delere, eum nutriat. Dehinc secundum regulam in medio fratrum, pater vel parentes eum statuunt, & suam petitionem cunctis patefaciant. Melius est enim in pueritia non vouere, quàm postea quàm vir factus fuerit enormiter retrahere.

VT SENES SEMPER VENEREN-
tur.

CAP. LXIII.

Senes autè pia consideratione secundum virium imbecillitatè, supportare ac diligèter honorare

rare oportet. Et nullatenus in his, quæ corporis sunt necessaria, districtè teneantur; tamen salua auctoritate regulæ.

DE FRATRIBVS, QUI PER DIVER-
sas prouincias proficiscuntur.

CAP. LXIV.

FRatres verò qui per diuersas prouincias diriguntur; regulam, in quantum vires expectant, seruare in cibo & potu & cæteris studeant, & irreprehensibiliter viuant; vt ab his qui foris sunt, bonum testimonium habeant; Religionis propositum nec verbo nec actu polluant; sed maximè omnibus, quibus se coniunxerint, sapientiæ & bonorum operum exemplū & condimentum præbeant; Apud quem hospitari decreuerint, fama optima sit decoratus; & si fieri potest, domus hospitis in illa nocte, careat lumine, ne tenebrosus hostis occasionem aliquam, quod absit, inferat. Vbi autem milites non excommunicatos congregare audierint; illuc pergere, non considerantes tam temporalem vtilitatem, quam externam animarum illorum salutem dicimus. Illis autem fratribus in vltimarum partibus spe subuectionis ita directis: hac conuentione eos, qui militari ordini se iungere perhumaniter voluerint, recipere collaudamus: vt in præsentia Episcopi illius prouinciæ, vterque conueniat, & voluntatem petentis præsul audiatur. Auditâ itaque petitione, mittat eum frater ad Magistrum, & ad fratres, qui sunt in Templo, quod est in Ierusalem,

Jem; & si vita eius est honesta talique confortio digna, misericorditer suscipiatur, si magistro & fratribus bonum videtur. Si vero interim obierit, pro labore & fatigatione, quasi vini ex fratribus totum beneficium & fraternitas pauperum & commilitonum Christi ei impendatur.

*VT VICTVS AEQVALITER OM-
nibus distribuatur.*

CAP. LXV.

Illud quoque congruè & rationabiliter manu tenendum censemus, vt omnibus fratribus remanentibus, victus secundum loci facultatem, aequaliter tribuatur, non enim est utilis personarum acceptio, sed infirmitatum necessaria est consideratio.

*VT MILITES TEMPLI DECIMAS
habeant.*

CAP. LXVI.

Credimus namque relictis affluentibus diuitijs, vos spontanea paupertati esse subiectos, vnde decimas vobis communi vita viuentibus iuste habere, hoc modo demonstrauimus. Si Episcopus Ecclesiae, cui decima iure debetur, vobis caritatiue eam dare voluerit, assensu illius capituli, de illis decimis, quas tunc Ecclesia possidere videtur, vobis tribuere debet. Si autem laicus quilibet adhuc illam ex patrimonio suo damnabiliter amplectitur, & seipsu

in hoc valdè redarguens, vobis eandem reliquerit; ad nutum eius qui præest tantum, sine consensu capituli id agere potest.

DE LEVIBVS ET GRAVIBVS
culpis.

CAP. LXVII.

SI aliquis frater loquendo vel militando vel aliter aliquid leue deliquerit, ipse vltro delictum suū satisfaciendo magistro ostendat. De leuibus si consuetudinem non habeant, leuem pœnitentiam habeat. Si verò eo tacente per aliquem alium culpa cognita fuerit, maiori & euidentiori subiaceat disciplinæ & emendationi. Si autem graue erit delictum, retrahatur à familiaritate fratrum, nec cum illis simul in eadem mensa edat, sed solus refectionem sumat, dispensationi & iudicio magistri totum incumbat, vt salus in iudicii die permaneat.

QVA CVLPA FRATER AMPLIVS
non recipiatur.

CAP. LXVIII.

ANte omnia prouidendum est, ne quis frater potens aut impotens, fortis aut debilis, volens se exaltare, & paullatim superbire ac culpam suam defendere, indisciplinatus remaneat; sed si emendare voluerit, ei districtior correptio accedat. Quod si piis admonitionibus, & fuis pro eo orationibus emendare noluerit, sed in superbia magis ac magis crexerit

erexerit, tunc secundū Apostolum, de pio er-
diceretur grege, *Auferte malum ex vobis*: necesse
est, ut à societate fratrum fidelium ovis mori-
bunda removeatur. Cæterum Magister, qui ba-
culum & virgam manu tenere debet; baculum
videlicet quo aliorum virium imbecillitates
sustentet; Virgam quoque, qua vitia delinquen-
tiū zelo rectitudinis feriat, consilio Patriarchę
& spiritali consideratione id agere studeat: ne
ut ait B. Maximus, aut solutior lenitas cohibē-
tiam peccantis, aut immoderata seueritas à la-
psu non reuocet delinquentem.

*Baculus &
virga insig-
nia Magistri.*

VT A PASCHALI SOLENNITATE,
*vsque ad festum omnium Sanctorum, vnā
camisiam lineam tantum sumere
habeat.*

CAP. LXIX.

INterea quod nimium ardorem orientalis
regionis misericorditer consideramus, ut à
Paschali festiuitate vsque ad omnium sancto-
rum solennitatem, vnīcuique vna camisia li-
nea tantum, non ex debito, sed ex sola gratia
detur, illi dico, qui ea vti voluerit. Alio
autem tempore generaliter om-
nes camisias laneas
habeat.

QVOT ET QVALES PANNI IN
lecto sint necessarij.

CAP. LXX.

Singulorum quidem non aliter per singulos lectos dormitorium esse, nisi maxima causa vel necessitas euenerit, communi consilio colaudamus. lectualia vel lectisternia moderata dispensatione magistri vnusquisque habeat. Credimus enim prorsus, saccum, culcitram & coopertorium vnicuiq; sufficere. Qui verò ex his vno carebit, carpitam habeat, & in omni tempore tegmine lineo, id est veluso frui benè licebit. Vestiti autem camisiis dormiant, & femoralibus semper dormiant. Dormientibus itaque fratribus iugiter vsque mane, nunquam delit lucerna.

DE VITANDA MVRMUR-
ratione.

CAP. LXXI.

AMulationes inuidas, liuorem, murmur, susurratione detractioes, diuinâ admonitione vitare, & quasi quandam pestem fugere vobis precipim⁹. Studeat igitur vnusquisque vigilantî animo, ne fratrem suum clam culper, aut reprehendat, sed illud Apostoli studio è secum animaduertat. *Ne sis criminator, ne susurro in populo.* Cùm autem fratrem liquidè aliquid peccasse agnouerit, pacificè, & fraterna pietate iuxta Domini præceptum inter se & illum solum corripiat. Et si eum non audierit

dierit, alium fratrem adhibeat: sed si vtrumq; contempserit, in conuentu publicè obiurgetur coram omnibus. Magnæ enim cæcitatibus sunt, qui aliis detrahunt, & nimix infelicitatis sunt qui se à liuore minimè custodiunt, vnde in antiquam versuti hostis nequitiam demerguntur.

VT OMNIVM MVLIERV M FV-
giantur oscula.

CAP. LXXII.

Periculosum esse credimus omni religioni, vultum mulierum nimis attendere, & ideo nec Viduam, nec Virginem, nec Matrem, nec Sororem, nec amitam, nec vllam aliam fœminam aliquis frater osculari præsumat. Fugiat ergò fœminea oscula Christi militia, per quæ solent homines sæpè periclitari, vt pura conscientia, & secura vita, in conspectu Domini perenniter valeat conuersari.

F I N I S

AD LECTOREM.

*Exstat eadē
ferè. M. S. in
Bibliotheca
R. D. Au
berti Mirai
Canonici
Antwerp.*

EN Regulam militum Templariorum, quam inter archiua equeſtria Petri Mennentij patrui repertam, & hætenus quod ſciam, nondum editam; dignam iudicavi, quæ prælo mandaretur. Quo ſcilicet omnibus conſtaret, quanta ordo iſte Eccleſiæ Dei commoda attulerit, quantum diſciplinæ ſeueritatem adhibuerit, quanquæ res humanæ à præclaro initio degenerare ferè confueuerint. *Conuerſi enim ſunt (vti inquit Tyrius) in arcum præuuum, & neglecta humilitate Patriarchæ Ieroſolymitano ſe ſubtraxerunt, obedientiam ei, quam eorum prædeceſſores eidem exhibuerant, denegantes: ſed & Eccleſiis Dei decimas, & primitias eis ſubtrahentes, vt eorum indebitè turbando poſſeſſiones, facti ſunt valdè moleſti.* Neque ſane abs re fuerit tam ſanctas & pias conſtitutiones (quas à ſancto Bernardo conſcriptas ex ſtilo alijsquæ argumentis contendunt eruditiores) à tenebris vindicaſſe, vt poſteri nimirum habeant quod imitentur, alij quod æmulentur. Exſtare quidem notum eſt, in eiſdem D. Jui Bernardi operibus, ſermonem exhortatorium ad Hugonem Magiſtrum cæterosquæ Templi milites: verum

Regu-

*Vide Baro.
ad an. 1127.
Greifer. to.
3. de Cruce.
Soarez de
Religione.*

Regulæ prædictæ specimen impressum videre nondum licuit.

CAETERVM dum militem istum campum decurrere conamur, placidius paululum in eodem otium datum est, cum nobilissimo Domino IOANNE Van den-HOEVEL, viro supra splendorem Equestrem, multis virtutibus clarissimo, qui longinquis iuxta ac arduis tota vita confectis itineribus, legationibus ac rerum usu exercitissimus, varia, præterquam memorauimus, Ordinum militarium statuta in tractu Orientali se legisse & notasse ostendit: nec non in Palæstina vidisse milites Diuo Thomæ tutelari dicatos, & rubra cruce decussata (Saultoir Gallici vocant) insignes: alios item Sancto Gereoni sacros, cruce Patriarchali (qualis ferè est antiqua illa in insignibus Hungariæ) tricipiti colliculo viridi imposita splendentes, multa que ad illustrationem dignitatis Equestris obseruasse.

Equites D. Thomæ & eorum insignia.

Equites S. Gereonis & eorum insignia.

SIC & alia fortassis alibi militaris instituti collegia, nobis incognita, in plerisque orbis Christiani partibus late-re non dubito: quæ utinam Equites ipsi, alijque harum rerum curiosi pleniùs aliquan-

aliquando eruant; illustriora tamen quæq;
 arbitror à nobis recensita. Faxit autem
 Deus vt sacra ista militaria germina, per
 vniuersum orbem abundè spargantur, at-
 que æternum florent; Dei in primis ho-
 nori augendo, & fidei Christianæ cul-
 tui propagando. In quo voto
 finio, & valere te, pie
 Lector, iu-
 beo.

F I N I S.

INDEX

INDEX ORDINVM EQVE- STRIVM.

A.

A lcantara Ordo Equestris apud Legionenses fol. 102.	
S. Andrea apud Scotos	145
Annuntiationis apud Sabaudos	131
S. Antonij in Æthiopia	177
S. Antonij in Gallia, Italia	176
Armigeri Gal. Escuiers, Hiss. Infancones, Belgicæ Ioncheers dicti.	21. 25. 26. 27. 30. 36. & seq.
Angustales Equites	2
Auisij apud Lusitanos	119
Aurati	5. 35. 37.
Auriculares in India	196

B.

Baccalauri	33
Balnei in Anglia & Francia.	10. 11. & 127 & seq.
Banda apud Hispanos	116
Baneretti	32
S. Blasij in Terra Sancta	84

C.

Calatraua in regno Toletano	99
Calza apud Venetos	117
Canis apud Montmorenciacos in Gallia	57
Cardui apud Berbenios	141
Cardui apud Scotos	143
S. Catharina	49
Christi apud Liouones & Lusitanos	83. 114
Claucularij	3
Cochleares	165

<i>Columba apud Castellanos</i>	84
<i>Cornicularij</i>	3
<i>Commentarienses</i>	3
<i>Commeatales</i>	3
<i>Crucigeri</i>	38. 70. 78.
<i>Crucis apud Burgundos</i>	179
<i>Cygni apud Brabantos</i>	139
<i>Cypri Equitum</i>	253
<i>Disciplina apud Austrios</i>	156
<i>S. Dominici siue Iesu Christi</i>	105
<i>Draconis apud Germanos & Hungaros</i>	255
<i>Duplares</i>	3
<i>Eborenses</i>	119
<i>Elephantis apud Danos</i>	149
<i>Equestris dignitas, nobilitas</i>	19
<i>Equites colapho creati</i>	7. 8. 9. 10
<i>Equites in regno Sicilia</i>	164
<i>Equites ex censu</i>	13
<i>Equitum ordines varij</i>	1. 38. 39
<i>Equitum tria genera: Itali Croce, di Collana, & di Sprone. Gall. de Maille, Raille, & Paille vocant, ibid. 38.</i>	
<i>Galli gallinacei apud Francos</i>	58. 59.
<i>Garterij siue S. Georgij apud Anglos</i>	122
<i>S. Georgij apud Austrios & Carinthios, 172. Genuenses. 118. Romanos & alios.</i>	175
<i>S. Gereonis in Palaestina.</i>	
<i>Gineta apud Francos</i>	62
<i>Gladij apud Suecos</i>	159
<i>Gladiiferi apud Liuanios</i>	88
<i>Hierosolymitani</i>	68. 69
<i>Honorarij</i>	38
<i>Hungaria Equites cruce viridi distincti</i>	157
<i>Hystricis in Ducatu Aurelianensi</i>	139
<i>Hospitalarij</i>	69
<i>S. Iacobi in Hispania</i>	94
	Iesu

I N D E X.

<i>Iesu Christi in Italia contra Albigenſes</i>	105
<i>S Ioannis Ieroſolymitani</i>	68
<i>Sancti Ioannis Acconenſis, ſive Sancti Thoma.</i>	83.
54	
<i>Sancti Iuliani de Pirario ſive Alcantara</i>	103.
<i>Iulij apud Rom.</i>	173
<i>Laurentini apud Italos</i>	176
<i>S. Laurentij</i>	
<i>S. Lazari apud Gallos & Sabaudos</i>	50.55
<i>Lilij apud Nauarros</i>	65
<i>Lilij apud Romanos</i>	173
<i>Lilij Gryphi ſive Iarra S. Maria apud Caſtella-</i>	
<i>nos.</i>	65.
<i>Luceres</i>	2
<i>Luna crescentis apud Andegauenſes & Siculos.</i>	
163	
<i>S. Marci Equites apud Venetos</i>	118
<i>Mariani</i>	78
<i>Beata Maria glorioſa ſive Matris Domini apud Ita-</i>	
<i>los</i>	110
<i>S. Maria de Mercede & Redemptione Captiuorum in</i>	
<i>Arragonia</i>	107
<i>S. Maria ſive Cardui apud Borbonios.</i>	148
<i>S. Maria ſive Elephanti apud Danos</i>	149
<i>S. Maria de Monte Carmelo & S. Lazari in Gallia</i>	
55.	
<i>S. Mauritij, & S Lazari apud Sabaudos</i>	50.54.
<i>Melitenses ſive Rhodij</i>	68
<i>Menſa Rotunda ſive Orbicularis in regno Britannia</i>	
126.	
<i>Mefnadarij</i>	28
<i>Michaelis apud Francos</i>	168
<i>Militum filij infantes dieb</i>	30

<i>Monothoni</i>	42
<i>Montesia in regno Valentino</i>	112
<i>Montis gaudij siue de Monfrac & Mongolia, in regno Ierosolymitano & Castellano</i>	26
<i>Nauales</i>	265
<i>Palmerani equites</i>	98
<i>S. Paulli apud Romanos</i>	175
<i>Periscelidis siue Garterij apud Anglos</i>	222
<i>S. Petri apud Romanos</i>	174
<i>Pœnitentia SS. Martyrum in Syria</i>	84
<i>Pij apud Romanos</i>	175
<i>Ramnenses</i>	2
<i>Rationis in regno Castella</i>	254
<i>Redemptoris Ihesu Christi in Ducatu Mantua</i>	192
<i>Rici homines milites</i>	28
<i>Rhodij siue Melitenfes</i>	68
<i>Romani Equites</i>	2
<i>Rudarij</i>	2
<i>Ruta in regno Scotia.</i>	145
<i>S. Saluatoris in Aragonia</i>	85
<i>Scama in Hispania</i>	117
<i>Scutiferi Gothis Schilpor</i>	36
<i>S. Sepulchri Christi in Ierusalem antiqui & moderni Equites</i>	39. & seq.
<i>S. Sepulchri apud Italos</i>	41
<i>Seraphici in regno Suecia</i>	158
<i>Spica siue Arista in Ducatu Britannia</i>	160
<i>Sparti</i>	64
<i>S. Spiritus apud Francos & Romanos</i>	187
<i>S. Spiritus in Saxia</i>	174
<i>Stella apud Francos</i>	119
<i>Solidarij</i>	2
<i>S. Stephani in magno Ducatu Etruria</i>	184
<i>Tatienses</i>	2
<i>Tecuyli Equites in India</i>	195
<i>Templarij</i>	75

I N D E X.

<i>Eorum statuta</i>	210
<i>Tentonici in Syria, Germania, Prussia & Livonia</i>	78.
90.	
<i>Torquati</i>	338
<i>Truchillenses</i>	87
<i>S. Thoma in Palestina</i>	84.263
<i>Tusini in regno Bohemia</i>	156
<i>Velleris aurei apud Burgundos & Austrios</i>	134
<i>Vexillarij</i>	32.34

F I N I S.

Errata haec & si qua similia in proprijs praesertim nominibus, prudens Lector corrige.

Pag. 33. l. 21. Pennon. p. 24. l. 11. Diuum. p. 62. l. 9. decursis. p. 63. l. 13. Ioannam. p. 69. l. 41. Podio. p. 81. l. 7. militaris. p. 89. l. 5. Bremanissus lege Brema missus. p. 96. l. 30. nullos; lege mille. p. 97. l. 30. Solis. p. 110. l. 14. connumerauere. p. 115. l. 11. regnū. p. 123. lin. 17. gestant.

5.

45
109

5.287